

Mestrado em Ciências de Educação
- Especialização em Animação Sociocultural –

A igualdade de xénero no Concello de Verín (2008-2011):
Aportacións da animación sociocultural.

Autora: María del Carmen Serrano Fernández
Orientadora: Profesora Doutora Isabel Costa.
Orientador: Profesor Doutor Américo Nunes.

Dissertação produzida no âmbito da Dissertação
de Mestrado em Ciências da Educação –
Especialização em Animação Sociocultural
- 2º ano curricular | ano lectivo 2011.2012 -

UNIVERSIDADE DE TRÁS-OS-MONTES E ALTO DOURO
Escola de Ciências Humanas e Sociais
- PÓLO DE CHAVES –
Chaves, 2012

"...a máxima participación da muller, en igualdade de condicións co home, en tódolos campos, é indispensable para o desenvolvemento pleno e completo dun país, o benestar do mundo e a causa da paz."

Convención das Nacións Unidas sobre a eliminación de tódalas formas de discriminación contra a muller.

Agradecementos:

A miña familia, en especial aos meus homes, marido e fillos porque teñen interiorizada a igualdade no seu día a día.

Á orientadora, orientador e dirección do Mestrado que estiveron pacientes e dispoñibles en todo momento.

À Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro, pola oportunidade que me deu de seguir formándome en novos aprendizaxes e reciclarme a nivel profesional e persoal.

Aos meus compañeiros e compañeiras de promoción do mestrado que ampliaron as miñas amistades por todo Portugal.

ÍNDICE	Páxina
1, INTRODUCCIÓN	7
2, TEMA/PROBLEMA	9
3, ENCUADRAMENTO TEÓRICO	12
4, METODOLOXÍA	20
5, ANÁLISE E DISCUSIÓN DOS RESULTADOS	23
6, CONCLUSIÓN	46
7. GLOSARIO	50
8, BIBLIOGRAFÍA, LEXISLACIÓN E WEBGRAFÍA	54
9, ANEXOS DOCUMENTAIS	57

RESUMEN.

Dende a Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte do Concello de Verín impulsouse cun equipo multidisciplinar o III Plan de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes de Verín (2008-2011), con este documento pretendeuse desenvolver a actualización e revitalización dun compromiso dende a experiencia previa da política municipal nesta materia, a través de moitas reflexións.

Viuse que a igualdade non se debía abordar soamente dende unha óptica legal e social, xa que as desigualdades existen tamén noutros ámbitos económicos, políticos, culturais, etc.

O Concello de Verín a través deste III Plan tratou de levar a cabo unha “política transversal de xénero”.

Agora pasado o tempo compre investigar e avaliar o seu cumprimento o longo destes anos, cun reto a maiores, analizando as aportacións da animación sociocultural ao seu desenvolvemento, este é o que se vai a presentar no presente estudo, cunha análise dos resultados e unhas conclusións que servirán de bases para o desenvolvemento do seguinte plan de igualdade municipal.

Palabras chave: Animación sociocultural, igualdade, xénero,

TABOA DE ABREVIATURAS

CIM: Centro de Información ás Mulleres.

ASC: Animación sociocultural.

SXI: Secretaría Xeral de Igualdade.

SGI: Servizo Galego de Igualdade.

REDECIM: Rede de Centros de Información ás Mulleres. Proxecto europeo.

BOE: Boletín Oficial do Estado.

DOG: Diario Oficial de Galicia.

III PLAN: III Plan de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes de Verín (2008-2011).

1. INTRODUCCIÓN.

Nos últimos anos téñense aprobado múltiples leis e normas xurídicas tanto a nivel internacional, europeo, estatal e autonómico, co fin do recoñecemento explícito do Dereito á Igualdade entre Mulleres e Homes.

Polo que o presente traballo de análise e investigación enmárcase baixo o paraugas institucional no que desenvolvo o meu traballo, enmarcado tamén nun marco lexislativo sumamente amplo destacando a Lei reguladora de Bases de réxime local, que aclara as competencias dos concellos en educación, servizos sociais, igualdade, etc, a Lei a nivel estatal para a Igualdade de Mulleres e Homes e a Carta Europea para a Igualdade de Mulleres e Homes na Vida Local, e baixo este marco xurídico e o desenvolvemento profesional dun equipo multidisciplinar foi elaborado o III Plan de Igualdade do Concello de Verín.

Este III Plan é unha ferramenta que serve para impulsar a igualdade no municipio e para garantir a súa utilidade foi elaborado tendo en conta as características do concello establecendo metas o mais realistas posibles e adaptadas ao contexto.

A nivel interno o III Plan foi considerado coma un instrumento de traballo transversal para cada unha das áreas e departamentos da política municipal e neste sentido fíxose un esforzo de maneira complementaria con plans e programas doutras áreas.

Na súa estruturación contou cunha aclaración de ideas en torno a igualdade, e coas leis a ter en conta, tamén coa historia e evolución das políticas municipais en igualdade de Verín, as competencias e funcións do concello e os aspectos principais foron marcados en distintas áreas cuns obxectivos e accións que son as que se avaliarán e desenvolverán nas conclusións deste traballo.

Dende sempre a nivel persoal gustoume a acción social e o seu desenvolvemento, polo que acabei estudando Traballo Social e comezando a vida profesional en asociacións de

desenvolvemento e de dinamización das mulleres, e tras aprobar a oposición no Concello de Verín adscribíronme como Directora do Centro de Información ás Mulleres-CIM onde sigo tratando de cumprir os obxectivos laborais e persoais día a día, consciente de que no meu traballo estaba animando socioculturalmente ao mesmo tempo que desenvolvendo accións a prol da igualdade, así o demostra a miña formación complementaria permanente.

O descubrimento do Mestrado en Animación Sociocultural na UTAD no Polo de Chaves fixo que me propuxera o reto de complementar amplamente a miña formación e comprobar que sen a animación sociocultural non hai impulso da igualdade a nivel local.

Centrémonos pois na avaliación do III Plan que vai servir para utilizar na corrección de erros e modificar o curso das accións emprendidas. Como foi un proceso rigoroso na súa metodoloxía, a vez que participativo na súa configuración, a avaliación vai ser ampla e desagregada, afectando ao conxunto das áreas incluídas, ten que ser útil, é dicir, ten que servir para tomar decisións e mellorar o conxunto das accións propostas nun futuro.

A avaliación é parte integrante da nosa vida, continuamente estamos sometendo a análise todo. Non pasa un día sen que ao remate da xornada non fagamos un balance do que fixemos e coma o fixemos, que nos falta por facer, etc.

Por iso non é posible analizar o Plan de igualdade e a aportación da animación sociocultural en que esté presente o compoñente da avaliación.

Cando dende o Centro de Información ás Mulleres-CIM se pretende a excelencia no desempeño das políticas de igualdade local é indispensable continuamente avaliar os propios procedementos que están marcados pola educación da ASC, de xeito que nos permitiu quizais ilos axeitando ás necesidades e características da poboación de maneira que satisfagan ás necesidades e características da xente que participou de maneira que satisfagan ás necesidades das persoas beneficiarias e responsables-organizadoras.

A poboación tamén a debemos someter continuamente a avaliacións e análises, para poder ver a súa evolución así coma a eficacia do fío transmisor da ASC nas aplicacións de igualdade.

É importante que as persoas que deseñan e aplican o Plan de igualdade local coñezan e se adapten a poboación, facer un diagnóstico previo facilita que se sepa a influencia do traballo que se vai desenvolver.

A administración local componse de profesionais que buscan as canles da animación sociocultural para servir á comunidade da mellor maneira posible, deben ter uns criterios esixentes altos, e deben comparar as súas prácticas cos criterios.

E coma se reflexará seguramente nas conclusións deben mellorar aqueles aspectos do seu traballo que sexan deficientes, ou cando o estado da ciencia confirme que existen mellores estratexias. Hai que traballar en rede, en colaboración e coordinación, non de costas á comunidade, e en todo momento debémonos mostrar abertos e interesadas/os en que nos avalíen o noso traballo.

Por último débese informar á comunidade local dos logros e das necesidades.

Nesta disertación partiremos do tema “A igualdade de xénero no Concello de Verín (2008-2011). Aportacións da animación sociocultural”, que fundamentaremos cun encuadrado teórico onde faremos fincapé nas cuestións de xénero e nos conceptos que hai e que deben estar presentes de xeito transversal, non soamente nesta análise senón na actuación cotiá, plamaremos a metodoloxía a empregar para avaliar, a continuación no análise e discusión dos resultados iremos comprobando se os obxectivos se foron cumprindo e aqueles que non por que non foi así, para chegar a unhas conclusións que completaríamos cuns anexos documentais, coma fío conductor en todo momento estará presente a animación sociocultural.

2. TEMA/PROBLEMA

Tendo en conta que “a pregunta de partida servirá de primeiro fío condutor da investigación” (Quivy & Campenhoudt, 1992:41), identificamos o seguinte tema, pregunta de partida (problema) e sub-questões de investigación:

Tema: A igualdade de xénero no Concello de Verín (2008-2011). Aportacións da animación sociocultural.

Problema: Cales son as aportacións da animación sociocultural á igualdade de xénero no Concello de Verín (2008-2011).

Chegado o 2012 compre ser avaliado e investigar coma chegamos a unhas conclusións que nos servirán para programar novamente outro plan de igualdade para os próximos catro anos con maior coñecemento da realidade e coa animación sociocultural coma fío condutor.

Vaise avaliar o que se conseguiu: que se cumpriu?, qué non se conseguiu?, por que?, que se fixo, acción que se desenvolveron, recursos intervidos en cada acción, asunción de responsabilidades, axentes implicados, procesos de traballo, planificación, aplicación, etc.

A través do equipo de profesionais do Centro de Información ás Mulleres do-CIM do Concello de Verín promovéronse distintas accións vencelladas á promoción da igualdade dende a animación sociocultural que en síntesis serían unha forma de traballo, xa que na maioría son profesionais relacionados co traballo social, educación e psicoloxía, e a dirección ten amplo currículo no desenvolvemento comunitario no mundo das asociacións e na administración local.

A importancia deste análise a través desta disertación é para ver se estimular e fomentar o principio de igualdade de oportunidades en tódolos ámbitos da administración local

desenvolvendo o III Plan Municipal de igualdade de oportunidades, impulsar e difundir a cooperación e coordinación coas organizacións que traballen a favor das mulleres na zona de influencia e axentes sociais locais. Incrementar a participación social, económica e en xeral a toma de decisións das mulleres da bisbarra verinense, garantir unha educación igualitaria, incorporando o principio de igualdade de oportunidade, fomentando en tódolos ámbitos unha imaxe axeitada eliminando os estereotipos sexistas, eliminar as barreiras que impiden ás mulleres a incorporación ao mercado laboral, consolidando a formación, e potenciando unha maior representatividade no mundo laboral, previr e eliminar a violencia contra as mulleres, sensibilizando a toda a poboación da Comarca, combater a feminización da pobreza, os procesos de exclusión social e marxinación que afectan á muller, sensibilizando a sociedade local sobre a discriminación que sofren as mulleres e facilitar unha información, asesoramento e atención personalizada para acadar os seus dereitos en igualdade, son tamén ámbitos, da animación sociocultural ou o canle esta para o seu desenvolvemento.

Comprobamos que todos estes aspectos se dinamizan dende a animación sociocultural, que coincide coa visión de ÚCAR, Xavier (1997) La evaluación de la animación sociocultural.

Ter en conta a síntesis anterior axudounos a aclarar a investigación e análise que desenvolvemos cuns obxectivos que nos marcamos:

- Avaliar o III Plan de Igualdade (2008-2011) do Concello de Verín.
- Coñecer a realidade actual da animación sociocultural e igualdade no Concello de Verín por distintas áreas.
- Acadar conclusións sobre a contribución da ASC na implementación da igualdade para os próximos anos.

–

«Cando perdemos de vista definitivamente o noso obxectivo é entón cando redobramos o noso esforzo» (Mark Twain).

3. ENCUADRAMENTO TEÓRICO

O Concello de Verín dende o ano 1998 conta cun Centro de Información ás Mulleres-CIM dos primeiros impulsados pola Xunta de Galicia na comunidade autónoma, e a través do Proxecto Europeo EQUAL se impulsou o primeiro Plan de igualdade municipal, ata chegarmos ao ano 2008 onde se puxo en marcha o mais ambicioso o III Plan Municipal de Igualdade de Oportunidades, no cal de xeito dinamizador e basándose nos principios básico da animación sociocultural trata de impulsar a igualdade de oportunidades de xeito transversal.

O encuadramento teórico do III Plan e da presente avaliación de análise das aportacións da animación sociocultural podese definir cos seguintes conceptos, claves para entender o traballo desenvolto e as liñas de actuación tidas en conta en todo momento.

Mainstreaming-Transversalidade: é un proceso político á vez que técnico. Implica novas maneiras de idear e enfocar políticas, cambios na cultura organizativa e institucional e conducirá a alteracións nas estruturas sociais. Contempla a plena participación da muller en todos os aspectos da vida así como tamén, a análise de tódalas propostas no que concirne a políticas xerais ou sectoriais e aos programas dende una perspectiva de igualdade de xénero.

Igualdade de oportunidades: O artigo 14 da Constitución española proclama o dereito á igualdade e á non-discriminación por razón de sexo. Pola súa banda, o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para que a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais e efectivas. A igualdade entre mulleres e homes é un principio xurídico universal recoñecido en diversos textos internacionais sobre dereitos humanos, entre os que destaca a Convención sobre a eliminación de todas as formas de discriminación contra a muller, aprobada pola Asemblea Xeral de Nacións Unidas en decembro de 1979 e ratificada por España en 1983. Neste mesmo ámbito procede evocar os avances introducidos por conferencias mundiais monográficas, como a de Nairobi de 1985

e a de Beijing de 1995. A igualdade é, así mesmo, un principio fundamental na Unión Europea. Dende a entrada en vigor do Tratado de Amsterdam, o 1 de maio de 1999, a igualdade entre mulleres e homes e a eliminación das desigualdades entre unhas e outros son un obxectivo que se debe integrar en todas as políticas e accións da Unión e dos seus membros. Co abeiro do antigo artigo 111 do Tratado de Roma, desenvolveuse un acervo comunitario sobre igualdade de sexos de grande amplitude e importante calado, a cuxa axeitada transposición se dirixe, en boa medida, a Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes. («BOE» 71, do 23-3-2007.). A Lei refírese á xeneralidade das políticas públicas en España, tanto estatais como autonómicas e locais. E faino ao abeiro da atribución constitucional ao Estado da competencia para a regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois e as españolas no exercicio dos dereitos constitucionais, aínda que contén unha regulación máis detallada naqueles ámbitos de competencia, básica ou lexislativa plena, do Estado.

Artigo 1. Obxecto da lei.

1. As mulleres e os homes son iguais en dignidade humana, e iguais en dereitos e deberes. Esta lei ten por obxecto facer efectivo o dereito de igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, en particular, mediante a eliminación da discriminación da muller, sexa cal for a súa circunstancia ou condición, en calquera dos ámbitos da vida e, singularmente, nas esferas política, civil, laboral, económica, social e cultural para, no desenvolvemento dos artigos 9.2 e 14 da Constitución, acadar unha sociedade máis democrática, máis xusta e máis solidaria.

2. Para estes efectos, a lei establece principios de actuación dos poderes públicos, regula dereitos e deberes das persoas físicas e xurídicas, tanto públicas como privadas, e prevé medidas destinadas a eliminar e corrixir nos sectores público e privado, toda forma de discriminación por razón de sexo.

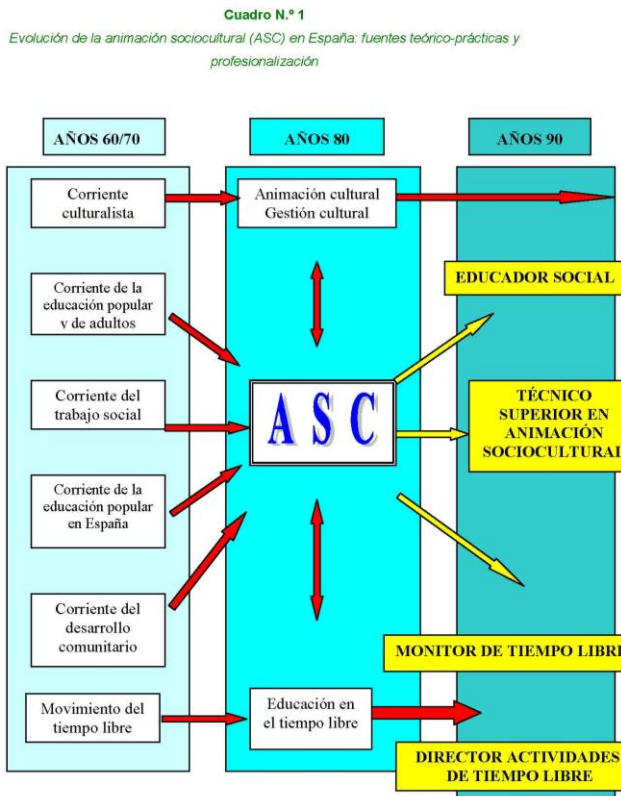
Animación sociocultural: A definición integradora expresada por “A animación sociocultural é un modelo de intervención con accións de práctica social, dirixidas e destinadas a animar, axudar, dar vida, poñer en relación aos individuos e a sociedade en xeral, cunha axeitada tecnoloxía, e mediante a utilización de instrumentos que potencien o esforzo e a participación social e cultural” (Merino 2003:37)

Animación sociocultural:

pola UNESCO (1977) e clarificada polo profesor Lopes (2008:95) “conxunto de prácticas sociais que visan estimular a iniciativa e a participación das poboacións no proceso do seu propio desenvolvemento e na dinámica global da vida socio-política na que están integradas”.

Según Pérez&Pérez (2006:176) destacan na súa análise sobre o que entenden por Animación sociocultural a Ander-Egg (1990) no ámbito social da animación sociocultural a persoa debe situarse para comprenderse e comprender e detectar as necesidades mais fondas do seu ser coma persoa e comprender a realidade, algo cada vez mais complicado no ritmo no que vivimos, pero é simplemente situarse historicamente coma parte dun proceso, o que implica descubrir os elementos de opresión e ver os procesos, e os camiños e vías alternativos, e finalmente TOMAR POSICIÓN fronte a esta realidade.

En España a animación sociocultural está sintetizada claramente neste cadro de Xavier Úcar e nos seus distintos análises: ÚCAR, Xavier (1997) La evaluación de la animación sociocultural,

OEI-Revista Iberoamericana de Educación (ISSN: 1681-5653)

Marcelino Lopes (2008:315) alértanos da necesidade de entender a ASC, a partir dunha perspectiva tridimensional (que poderá ser encarada, tamén como clasificación en canto a súa intervención) atendendo ás estratexias valorizadas da intervención a saber: dimensión etaria - infantil, xuvenil, persoas adultas e terceira idade; espazos de intervención - a animación urbana (cando ocorre ou ten como contextos as cidades), e a animación rural (por contraposición ao anterior, cando ten por base o contexto rural); pluralidade de ámbitos, ligados a sectores de áreas temáticas, como a educación, o teatro, o tempo libre, a saúde, o medioambiente, o turismo, a comunidade, o comercio, o traballo.

Somos conscientes, corroborando o autor (Lopes,2010: 121), cando as implicacións que todos estes ámbitos teñen na necesidade de vixiar actualizacións permanentes de

formas de actuación, tan vastas cuando a diversidade mudable que compón un determinado espacio-temporal da comunidade que serve.

“Todos estes âmbitos, implicam o recurso a um vasto conjunto de termos compostos para designar as suas múltiplas actualizações e formas concretas de actuação: Animação socioeducativa, Animação sociocultural, Animação teatral, Animação dos tempos livres, Animação sociolaboral, Animação comunitária, Animação rural, Animação turística, Animação terapêutica, Animação infantil, Animação juvenil, Animação na terceira idade, Animação de adultos, Animação de grupos em situação de risco, Animação em hospitais, Animação em prisões, Animação económica, Animação comercial, Animação termal, Animação desportiva, Animação musical, Animação etnográfica, Animação de bibliotecas, Animação de museus, Animação escolar, etc”....Animación na igualdade, na perspectiva de xénero, animación de grupos de mulleres (maiores, xóvenes, vítimas de violencia de xénero), atreveríame a engadir.

Marco lóxico: O enfoque do Marco lóxico foi creado en 1969, pola firma consultora Practical Concepts Inc., especificamente por León Rossenberg e Lawrence Posner, baixo contrato da Axencia Internacional de Desenvolvemento dos Estados Unidos (USAID), co fin de mellorar a calidade das inversións sociais, superando os tres problemas que en opinión dos seus creadores eran os principais defectos dos proxectos de desenvolvemento: planificación demasiado imprecisa por non definirse un obxectivo xeral e un específico directamente relacionados, responsabilidade xerencial ambigua e avaliación excesivamente controversial. A finais de 1997 e principios de 1980, foi rediseñado pola Axencia Alemana de Cooperación Técnica (GTZ), baixo o nome de Planificación de Proxectos Orientada a Obxectivos (ZOPP), a cal incorporou novos elementos á concepción orixinal do Marco Lóxico, como a análise de participantes, análise de problemas, análise de obxectivos e análise de alternativas. O traballo en equipos multidisciplinares mediante talleres nos que tomaban parte a GTZ, as organización contrapartes e os grupos beneficiarios tamén foi incorporado no que constituiu unha metodoloxía participativa de deseño de proxectos. O Marco Lóxico permite o deseño que satisface tres requirimentos fundamentais de calidade dun proxecto de desenvolvemento: coherencia, viabilidade e avaliabilidade. A súa

popularidade débese ao importante feito de construír a principal técnica non cuantitativa de análise científico no campo da política do desenvolvemento comunitario.

Impacto de xénero: É o criterio de avaliación que mide as consecuencias positivas e negativas que tivo unha intervención de desenvolvemento nas relacións de xénero, é dicir, as que se establecen entre mulleres e homes. Ningunha acción de desenvolvemento ten efectos neutros cando os seus destinatarios e destinatarias non están en igualdade de condicións. Sexa cal sexa a súa natureza, toda intervención xenera resultados que afectan ás condicións materiais da vida das mulleres e dos homes a quen se vai destinada e impacta nas relacións que establecen unhas con outras e no seu contexto social, por esa razón, todo proxecto de desenvolvemento é avaliábel dende o punto de vista dos efectos que produciron sobre as relacións de xénero. Analizar o impacto de xénero implica estudar os efectos acadados pola acción de desenvolvemento máis alá dos obxectivos propostos, é dicir, os cambios importantes e de longo prazo que se foron introducindo na vida dos homes e das mulleres que conforman o grupo meta, nos seus diferentes ámbitos de actuación (sociais, familiares, culturais, económicos, de participación política, etc) e nas súas relacións (xerárquicas) de xénero. A avaliación do impacto de xénero non le limita a revisar se se acadaron en en que medida os efectos previstos (é dicir os obxectivos plantexados) nin unicamente desexados; tamén revisa que efectos imprevistos e/ou indesexados se deron e coma estes afectaron a vida de homes e mulleres.

Violencia de xénero: Segundo a *Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero*, considéranse formas de violencia de xénero, fundamentalmente, as seguintes:

- a) Violencia física, que inclúe calquera acto de forza contra o corpo da muller, con resultado ou risco de producir lesión física ou dano, exercida por quen sexa ou fose o seu cónxuxe ou por quen estea ou estivese ligado a ela por análoga relación de afectividade, aínda sen convivencia. Igualmente, terán a consideración de actos de violencia física contra a muller os exercidos por homes do seu contorno familiar ou do seu contorno social e/ou laboral.
- b) Violencia psicolóxica, que inclúe toda conduta, verbal ou non verbal, que produza na muller desvalorización ou sufrimento, a través de ameazas, humillacións ou vexacións, esixencia de

obediencia ou submisión, coerción, insultos, illamento, culpabilización ou limitacións do seu ámbito de liberdade, exercida por quen sexa ou fose o seu cónxuxe ou por quen estea ou estivese ligado a ela por análoga relación de afectividade, aínda sen convivencia. Igualmente, terán a consideración de actos de violencia psicolóxica contra a muller os exercidos por homes do seu contorno familiar ou do seu contorno social e/ou laboral.

c) Violencia económica, que inclúe a privación intencionada, e non xustificada legalmente, de recursos para o benestar físico ou psicolóxico da muller e das súas fillas e fillos ou a discriminación na disposición dos recursos compartidos no ámbito da convivencia de parella.

d) Violencia sexual e abusos sexuais, que inclúen calquera acto de natureza sexual forzada polo agresor ou non consentida pola muller, e que abarcan a imposición, mediante a forza ou con intimidación, de relación sexuais non consentidas, e o abuso sexual, con independencia de que o agresor garde ou non relación conxugal, de parella, afectiva ou de parentesco coa vítima.

e) Acoso sexual, que inclúe aquelas condutas consistentes na solicitude de favores de natureza sexual, para si ou para unha terceira persoa, nas que o suxeito activo se prevale dunha situación de superioridade laboral, docente ou análoga, co anuncio expreso ou tácito á muller de causarlle un mal relacionado coas expectativas que a vítima teña no ámbito da devandita relación, ou baixo a promesa dunha recompensa ou dun premio no ámbito desta.

f) O tráfico de mulleres e nenas con fins de explotación, calquera que fose a relación que una a vítima co agresor e o medio utilizado.

g) Calquera outra forma de violencia recollida nos tratados internacionais que lesione ou sexa susceptible de lesionar a dignidade, a integridade ou a liberdade das mulleres.

A parte das Leis e normativas en igualdade comprobamos que en España ata 2011 non é recoñecido oficialmente un **convenio** de traballo en animación sociocultural, mostramos

BOE

III. OTRAS DISPOSICIONES

MINISTERIO DE TRABAJO E INMIGRACIÓN

4345 Resolución de 22 de febrero de 2011, de la Dirección General de Trabajo, por la que se registra y publica el I Convenio colectivo marco estatal de ocio educativo y animación sociocultural.

Visto el texto del I Convenio colectivo marco estatal de ocio educativo y animación sociocultural (Código de Convenio número 99100055012011) que fue suscrito con fecha 29 de noviembre 2010 de una parte por las asociaciones empresariales Federación Estatal de Organizaciones Empresariales de Ocio Educativo y Animación Sociocultural (FOESC), la Asociación Nacional de Empresas de Enseñanza, Formación y Animación Sociocultural (ANESOC) y la Asociación Española de Entidades de Iniciativa Social y Servicios Sociales (AEEISS) en representación de las empresas del sector, y de otra, por la Federación de Enseñanza de CCOO y la Federación de Servicios Públicos de UGT, en representación de los trabajadores del sector, y de conformidad con lo dispuesto en el artículo 90, apartados 2 y 3, del Real Decreto Legislativo 1/1995, de 24 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores y en el Real Decreto 713/2010, de 28 de mayo, sobre registro y depósito de convenios y acuerdos colectivos de trabajo,

Esta Dirección General de Trabajo resuelve:

Primero.—Ordenar la inscripción del citado Convenio Colectivo en el correspondiente Registro de convenios y acuerdos colectivos de trabajo con funcionamiento a través de medios electrónicos de este Centro Directivo, con notificación a la Comisión Negociadora.

Segundo.—Disponer su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Madrid, 22 de febrero de 2011.—El Director General de Trabajo, Raúl Riesco Roche.

I CONVENIO COLECTIVO MARCO ESTATAL DE OCIO EDUCATIVO Y ANIMACIÓN SOCIOCULTURAL

Determinación de las partes: Este convenio colectivo se pacta entre la organización patronal Federación Estatal de Organizaciones Empresariales de Ocio Educativo y Animación Sociocultural (FOESC), la Asociación Nacional de Empresas de Enseñanza, Formación y Animación Sociocultural (ANESOC), la Asociación Española de Entidades de Iniciativa Social y Servicios Sociales (AEEISS) y las organizaciones sindicales, la Federación de Enseñanza de CCOO y la Federación de Servicios Públicos de UGT (FSP-UGT).

CAPÍTULO 1

Disposiciones generales

Artículo 1. *Ámbito territorial.*

Este convenio es de aplicación en todo el territorio del Estado Español, sin perjuicio de lo establecido en la Disposición Adicional Primera relativa a las Comunidades Autónomas de Catalunya, Euskadi y Aragón y, dada su naturaleza normativa y de eficacia general en los términos previstos en el Título III del Estatuto de los Trabajadores su contenido obligará a todas las empresas y trabajadores y trabajadoras comprendidos dentro de sus ámbitos funcional, personal y territorial durante su periodo de vigencia, sin que resulte de aplicación a los mismos ningún otro convenio de sector. Excepción hecha de las exclusiones explícitas reflejadas en el artículo 4.

cve: BOE-A-2011-4345

III Plan de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes de Verín (2008-2011), desenvolto no Concello de Verín, ao sureste da provincia de Ourense (Galicia) está constituído por un conxunto xeográfico perfectamente definido o “Val de Monterrei”,

composto pola capitalidade que é Verín (núcleo mais urbano) e 17 núcleos rurais, e limítrofe con Portugal.

Este impulso dinamizador da igualdade por parte do Concello de Verín contou con varios principios coma o compromiso de iniciarse en principio polos departamentos e recursos públicos e logo a sociedade en xeral. A complementariedade con outras liñas de actuación da Comarca, da Xunta, de entidades sociais e mesmo a nivel estatal sumando efectos positivos das mesmas. A transversalidade incorporando a perspectiva de xénero a tódolos ámbitos da vida municipal, económica, cultural, etc. A participación e cooperación aportando ideas, opinións, necesidades, propostas, intereses, etc, das institucións, entidades, e persoas que representan ós diferentes ámbitos sociais, culturais, económicos, políticos, veciñais, deportivos, xurídicos. A sensibilización e educación na defensa e promoción da igualdade entre mulleres e homes para ser real precisa de incorporarse e pertencer á propia identidade sociocultural da poboación de Verín, é todo esto o que se vai analizar nesta investigación.

«O noso tempo en parte roubanolo, en parte quítannolo, e o que nos queda perdémolo sen darnos conta» (Séneca).

5. METODOLOXÍA.

A metodoloxía é o *“conxunto dos métodos e das técnicas que guía a elaboración do proceso de investigación científica”* (Fortin, 1999:372), o traballo para a investigación foi sistemática, o que nos amosará de xeito cuantitativo e cualitativo os resultados, basándonos nos indicadores sinalados nos obxectivos das distintas áreas nas que dividimos a investigación sobre animación sociocultural e igualdade, estas áreas son as seguintes:

ÁREAS:

1. Sensibilización, concienciación, transversalidade e empoderamento.

2. Emprego.
3. Educación, cultura e deporte.
4. Situacións de exclusión social.
5. Violencia contra as mulleres.
6. Urbanismo, transporte, vivenda e medioambiente.
7. Saúde e sexualidade.
8. Cooperación transfronteiriza, social e ao desenvolvemento.

O III Plan foi elaborado, desenvolto e agora avaliado baixo as directrices do Marco lóxico, véxase encuadramento teórico.

As técnicas de traballo e investigación para analizar e interpretar posteriormente os resultados do traballo foron de observación participante, análise documental, reunións e entrevistas.

- Reunión e coordinación cos compañeiros/as dos distintos departamentos implicados para avaliar as accións desenvoltas.
- Reunións trimestrais e coordinación cos orientadores/as dos centros educativos de Verín para analizar e apoiar as actividades sobre igualdade que se desenvolven nestes.
- Reunións e coordinación cos Servizos sociais da Mancomunidade, Traballadoras Sociais centro de saúde e hospital, Forzas de Seguridade, membros xudiciais, etc.
- Encontro e reunións (semanais) coa Federación de Mulleres Rurais de Ourense (FEMURO) e outras entidades sen ánimo de lucro da Comarca (Cruz Vermella, Cogami, CDR, etc).
- Memorias mensuais do Programa de Estatística da Secretaría Xeral de Igualdade da Xunta de Galicia.

- Recompilación de recortes de prensa da Comarca relacionados coa dinamización da igualdade e recompilación da web.
- Visitas ás institucións e participación nas actividades.
- Fichas de seguemento e avaliación final.

Toda a información que se recolleu xeral ou específica foi a través de diálogos individuais ou con grupos familiares, ou grupos enfocados (mulleres, maiores, etc). Evitouse deste xeito algún dos efectos negativos dos cuestionarios formais como temas pechados, falta de axeitamento á percepción das persoas ou falta de diálogo en xeral. Nunha axenda e caderno, así coma a transcripción as fichas antes sinaladas se foron anotando as percepcións.

Tamén se desenvolveron diálogos con informantes clave, líderes das distintas aldeas de Verín, non é este un método participativo propiamente dito, pero foi imprescindible para traballar con grupos da comunidade, antes da intervención coas actividades concretas do III Plan. Tamén serviu para chequear certas información sobre a comunidade o que nos permitiron orientar mellor o traballo

A pesares da planificación, sinalada anteriormente, atopámonos ao longo da investigación com variables externas ou intervintes que modifiquen os resultados esperados, pero esto enriquecerá para posteriores programacións.

A metodoloxía empregada é a interacción de dous enfoques o cualitativo e cuantitativo, enmarcada no marco lóxico, e polo tanto no paradigma sociocrítico.

6. ANÁLISE E DISCUSION DE RESULTADOS.

COMARCA DE VERÍN

A Comarca de Verín atópase ao sureste da provincia de Ourense e da comunidade galega, formada polos municipios de Castrelo do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Riós, Verín e Vilardevós.

Breve descrición a nivel xeográfico:

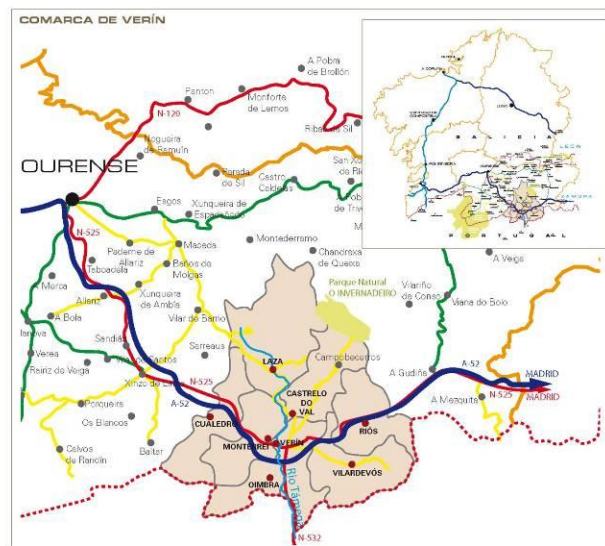
A Comarca de Verín, ten unha extensión de 1007 km², conta cun límites naturais ben definidos. Limita coas Comarcas galegas de Viana, polo leste, Terra de Trives polo Norte e a Limia polo oeste. No sur ten o límite de Portugal.

O conxunto de tódalas montañas que ten ao redor forman a cuenca do río Támega, e o que queda no medio delas é o Val de Monterrei que se estende en cómoda chaira ata Portugal, ata as terras ludas de chaves (rexión de Tras os Montes).

Breve descrición a nivel histórico.

A historia da Comarca de Verín xira en torno á fortaleza de Monterrei, coas súas dúas torres defensivas, o pazo e a igrexa, que forman unha acrópolis, é un dos conxuntos militares e palaciegos máis importantes de Galicia e dos máis significativos de España, espazo hitórico esencial do Renacemento en Galicia (S. XV e XVI).

Verín, como o resto do Val é unha zona habitada dende antigo. Hai evidencias de poboación dende case catro mil anos atrás. Antes da chegada do imperio romano, sobre o S. I a. C, vivían no val os Tamagani, os cales deixaron pegada na toponimia. A romanización si que tivo unha notable presenza. O topónimo Verín, procede do nome do propietario da vila romana rural neste lugar. A Idade Media, S.V a VIII, o val de verinense

vive unha etapa escura da cal espertaría cara finais do S IX, cando o rei Alfonso III o Magno ordena a repoboación dos lugares de Verín e Pazos. Polo S. XIII chegan os primeiros peregrinos, que acabarán contando cun hospital no barrio de San Lázaro. Neste período é cando Monterrei (concello onde se atopa o castelo) toma importancia estratéxica debido a independencia de Portugal, as decisións políticas tómanse na acrópolis, a pesar de que Verín segue absorvendo poboación e consolidándose coma vila.

Os enfrontamentos con Portugal que volven a repetirse ocasionan unha gran depresión económica e social na Comarca. Dende mediados do S.XIX a vila vive un lento avance unido á normalización das relacións con Portugal e ao lento desenvolvemento comercial. Destaca tamén o asentamento dunha certa industria textil e alimentaria, e sobre todo a actividade das augas.

Para a planificación do III Plan tivose que ter en conta a Comarca de Verín, non o Concello de Verín exclusivamente porque sabíase de antemán que existe unha retroalimentación dos concellos do redor con Verín, no comercio (maiores supermercados), na saúde (o Hospital atópase na cabeceira da comarca), na industria, na cultura, etc.

Aínda que o financiamento e desenvolvemento o III Plan foi a nivel local, o resto dos concellos tamén teñen plans de igualdade que se coñecen (pois son documentos públicos) con obxectivos mais concretos e adaptados a unha realidade moito máis rural.

O Concello de Verín é o núcleo con mais poboación da comarca, e foi a que maioritariamente participou, reflexamos por tramos e sexo os habitantes:

Pirámide de población por Edades

Fecha : 15/11/2012 Intervalo : 8 Desde Distrito : Hasta Distrito : Desde Sección : Hasta Sección : En Entidad Colectiva (Parroquia) : <Todos> En Núcleo / Diseminado (Lugar) :						
Hombres		Mujeres		Totales		
Edades	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-7	478	3,2	444	2,97	922	6,17
8-15	552	3,7	498	3,33	1050	7,03
16-23	576	3,86	536	3,59	1112	7,45
24-31	732	4,9	774	5,18	1506	10,08
32-39	872	5,84	932	6,24	1804	12,08
40-47	875	5,86	921	6,17	1796	12,02
48-55	888	5,95	850	5,69	1738	11,64
56-63	727	4,87	697	4,67	1424	9,53
64-71	650	4,35	681	4,56	1331	8,91
72-79	545	3,65	609	4,08	1154	7,73
80-87	357	2,39	423	2,83	780	5,22
88-95	97	0,65	190	1,27	287	1,92
96-103	11	0,07	20	0,13	31	0,21
104-111	0	0	1	0,01	1	0,01
Totales	7360	49,28	7576	50,72	14936	100

A PLANIFICACIÓN.

No análise podemos comezar avaliando se a planificación foi correcta.

A estrutura foi de desenvolvemento e da seguinte forma:

- Elaborouse un Plan estratéxico sobre a igualdade de xénero de xeito transversal no Concello de Verín, cunha duración bastante axustada porque se tivo que prorrogar un ano máis para poder ser executado en maior medida e avaliado, polo que quizáis no próximo se pode partir xa dos 5 anos en vez de catro, inclusive ata 10. O fin do plan era orientativo e

determinar a razón de ser de dos distintas orientacións. Serviu en todo momento para determinar prioridades.

- O seguinte paso da planificación foi a táctica, que serían coma programas polas distintas áreas sinaladas no plan, nesta táctica tivéronse que distribuir os recursos e as actividades para poder acadar os obxectivos marcados no plan (véxase no anexo a estrutura do plan).
- E o último paso da planificación foi a parte operativa, ano a ano, o fin foi o desenvolvemento e xestión das actividades marcadas no espazo e no tempo, serían os proxectos anuais.

O seguinte cadro foi o esquema resumo que se seguiu en todo o desenvolvemento do Plan con aspectos sociais e de animación.

Cadro síntese de Curso Gestión de Proxectos

O traballo que se levou a cabo no III Plan de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes de Verín non foi unha acción intervencionista aillada. A unidade de planificación

que representou este Plan veu da converxencia de dúas realidades. Por un lado as necesidades concretas dun grupo humano determinado, as mulleres, e por outro lado un marco onde se definiron xa concretamente as distintas intervencións por áreas.

Conxugáronse pois a demanda ou expresións que surxiron dende abaixo, dende a realidade inmediata de intervención, das demandas das mulleres a diario que se manifestaron en distintos departamentos, áreas, etc, e por outra parte tamén se concretou cunha política xeral de intervención social, podese dicir que o III Plan foi a converxencia do macro e do micro.

O Plan de Igualdade que estivo vixente dende 2008 ata 2011 estaba asentado en bases sólidas ó longo dos anos coma a nivel internacional a Declaración Universal dos Dereitos Humanos, na IV Conferencia Mundial sobre as Mulleres, de Beijing, no ano 1995 en China. A nivel europeo o Tratado de Amsterdam de 1997, recomendacións do Consello Europeo de Lisboa, programas de acción comunitaria Daphne I e II, a nivel nacional plans coma o de sensibilización e prevención da violencia de xénero, o a Lei para a igualdade efectiva de mulleres e homes, e as leis autonómicas de prevención e tratamento integral da violencia de xénero, de traballo en igualdade das mulleres de Galicia, o Plan de fomento da corresponsabilidade.

ANÁLISE POR ÁREAS

O III Plan foi planificado por distintas áreas, o que facilitou en todo momento o documento guía:

SENSIBILIZACIÓN, CONCIENCIACIÓN, TRANSVERSALIDADE E EMPODERAMENTO.

Amosamos os obxectivos nos que se traballou do Plan e no anexo pódense analizar as fichas de avaliación aquí amosamos un resumo concentrado do que se foi facendo.

SENSIBILIZACIÓN, CONCIENCIACIÓN, TRANSVERSALIDADE E EMPODERAMENTO	SERVIZOS IMPLICADOS	SENSIBILIZACIÓN, CONCIENCIACIÓN, TRANSVERSALIDADE E EMPODERAMENTO	SERVIZOS IMPLICADOS
OBXECTIVO 1: Sensibilización da cidadanía e do persoal do Concello de Verín sobre o concepto de igualdade entre mulleres e homes e sobre a necesidade de traballar na súa consecución. Accións: - Realización dunha campaña pública orientada á sensibilización social en torno á igualdade entre os sexos. - Realización de campañas públicas dirixidas á sensibilización da sociedade, centradas en temas especialmente graves e estratéxicos: violencia contra as mulleres, corresponsabilidade laboral e familiar. Indicadores: - Número de campañas realizadas. - Realización efectiva de campañas temáticas (violencia contra as mulleres, corresponsabilidade laboral e familiar, educación, etc). - Dimensión das campañas: colectivos destinatarios. - Dimensión das campañas: tipo de medios utilizados. - Efecto das campañas: avaliación do impacto.	Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM). Tódalas Áreas do Concello de Verín	Obxectivo 4: Continuar avanzando na sensibilización da sociedade e dos axentes sociais ante a igualdade entre os sexos. Accións: - Utilización de espazos e eventos públicos con participación municipal para introducir mensaxes en relación coa igualdade. - Fomentar a formación e sensibilización de colectivos profesionais específicos para a incorporación da perspectiva de xénero na súa área de actuación. Indicadores: - Número de cursos ofrecidos ás organizacións e a colectivos específicos e número de asistentes.	Tódalas Áreas do Concello de Verín
Obxectivo 2: Sensibilización e implicación de mediadores e axentes sociais na igualdade. Accións: - Continuar fomentando o asociacionismo de mulleres mediante apoios económicos e cesión de uso de locais e infraestruturas. - Incidir no movemento asociativo de Verín a través de oferta de asesoramento e formación en igualdade. Indicadores: - Contías económicas concedidas a asociacións de mulleres. - Número de demandas e concesións para o uso de locais e infraestruturas municipais por parte das asociacións de mulleres. - Número de consultas de asesoramento técnico ás asociacións de mulleres para a realización das súas actividades. - Número de actividades e formación en igualdade coas asociacións.	Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 5: Impulsar o empoderamento social e político das mulleres. Accións: - Impulsar o estudo sobre a participación social e política das mulleres tendo en conta a súa presenza no conxunto do movemento asociativo así como nas organizacións políticas e sindicais. - Fomentar a presenza de mulleres e a paridade delegadas, etc, en asociacións veciñais, de montes, etc). - Promover a creación de asociacións de mulleres en ámbitos onde a súa participación social sexa moi limitada (mundo laboral-empresarias- deportivo-clubes) ou que presenten necesidades específicas (inmigración, discapacidade, etc). - Impulsar a creación de redes entre as asociacións. - Impulsar a realización de programas de formación en habilidades públicas e de liderazgo para mulleres (técnicas para falar en público, autoestima, etc). Indicadores: - Número de estudos elaborados dende o Concello sobre a participación social e política das mulleres. - Creación efectiva de asociacións de mulleres en ámbitos onde a súa participación sexa moi limitada ou que presenten necesidades específicas. - Número de cursos ofertados en formación en habilidades públicas e de liderazgo para mulleres, e número de asistentes.	Alcaldía Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Tódalas Áreas do Concello de Verín
Obxectivo 3: Difusión das medidas públicas para a igualdade entre mulleres e homes. Accións: - Dar a coñecer o III Plan de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes de Verín mediante unha campaña pública en medios de comunicación. - Distribución do III Plan a axentes sociais e a persoal do concello, difusión pública do documento a través de internet. - Celebración de xornadas informativas sobre o III Plan dirixidas ao movemento asociativo e colectivos profesionais específicos. - Establecer canles de participación para a recollida de suxerencias acerca do desenvolvemento e contido do III Plan. - Continuar divulgando información acerca dos dereitos das mulleres. - Proseguir informando sobre os recursos municipais existentes para as mulleres e para a igualdade. Indicadores: - Realización dunha campaña pública para dar a coñecer o III Plan. - Inclusión do documento na web do Concello. - Distribución do III Plan a axentes sociais: número de exemplares distribuídos e tipo de distribución. - Celebración de xornadas informativas sobre o III Plan: asistentes ás xornadas e colectivos aos que pertencen. - Número de aportacións recibidas. - Divulgación de información acerca dos dereitos das mulleres e sobre os recursos municipais existentes: medios utilizados.	Alcaldía Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Departamento de Prensa Tódalas Áreas do Concello de Verín	Obxectivo 6: Facilitar e fomentar a coordinación de actuacións transversais de xénero. Accións: - Creación dunha estrutura interdepartamental para a posta en práctica e supervisión do III Plan. - Visibilizar e difundir as accións para a igualdade postas en práctica polas diferentes áreas municipais. - Facilitar a asistencia do persoal técnico e político a encontros e cursos sobre políticas de igualdade de oportunidades. - Fomentar o desenvolvemento de proxectos de cooperación con outras administracións para levar a cabo programas conxuntos. - Eliminar posibles elementos sexistas en todos os impresos, publicacións, nas infraestruturas e mobiliario municipal. - Garantir a inclusión da variable sexo nos diferentes sistemas de recollida de información utilizados polas distintas áreas do Concello. Indicadores: - Creación efectiva dunha estrutura interdepartamental para impulsar a transversalidade. - Número de cursos realizados e número de asistentes por sexo e área do Concello. - Número de proxectos de cooperación con outras administracións en materia de igualdade e administracións implicadas. - Normativa que garanta a utilización non sexista do linguaxe, imaxes e contidos. - Inclusión efectiva da variable sexo nos diferentes sistemas de recollida de información ou estudos, por áreas.	Alcaldía Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Área de Promoción Económica e Réxime interior Departamento de Prensa Tódalas Áreas do Concello de Verín

- Sensibilización da cidadanía e do persoal do Concello de Verín sobre o concepto de igualdade entre mulleres e homes e sobre a necesidade de traballar na súa consecución. ***No ámbito profesional do Concello de Verín foi moi ben acollida a proposta de realización de campañas, deixando atrás unha serie de convencionalismos, sendo máis valorada a conciliación familiar.***
- Sensibilización e implicación de mediadores e axentes sociais na igualdade. ***Inda que economicamente houbo menos subvencións conseguiuase que distintos axentes sociais e locais sigan a traballar conxuntamente e en coordinación.***
- Difusión das medidas públicas para a igualdade entre mulleres e homes. ***Intentar chegar a un maior número de poboación debe implicar máis número de profesionais.***
- Continuar avanzando na sensibilización da sociedade e dos axentes sociais ante a igualdade entre os sexos. ***Nos actos públicos municipais estase a usar cada vez máis unha linguaxe non sexista, levándoo tamén as actividades con menores, xuventude, inmigración, maiores...os campos máis sociais.***
- Impulsar o empoderamento social e político das mulleres. ***Aumento da fortaleza social e visibilidade das mulleres nos actos sociais, públicos cun empoderamento que humaniza as políticas e os programas de desenvolvemento.***
- Facilitar e fomentar a coordinación de actuacións transversais de xénero. ***Aíquí foi onde máis se traballou con técnicas de animación sociocultural, aínda que para traballar máis a transversalidade é imprescindible máis profesionais.***

EMPREGO.

EMPREGO	SERVIZOS IMPLICADOS	EMPREGO	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Aumentar a taxa de ocupación e diminuír o desemprego das mulleres. Accións: - Informar ao empresariado local sobre as vantaxes da contratación de mulleres naqueles oficios nos que están subrepresentadas. - Realizar encontros co empresariado para informar sobre as posibilidades de contratación de mulleres. - Incentivar ao empresariado local para a contratación de mulleres. - Desenvolver programas de fomento do emprego dirixido á contratación de mulleres en risco de exclusión social. - Seguir incentivando as iniciativas de autoemprego das mulleres. Indicadores: - Número de encontros co empresariado local para fomentar a contratación de mulleres. - Número de medidas de incentivación do empresariado local desenvolvidas para a contratación de mulleres. - Número de entidades privadas e públicas de Verín asesoradas que adoptaran medidas para incorporar a perspectiva de xénero na súa organización. - Número de mulleres incentivadas polas iniciativas de autoemprego empregadas.	Orientación Laboral Área de Igualdade- Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 5: Promover as condicións laborais para facilitar a corresponsabilidade laboral e familiar. Accións: - Dar a coñecer e incentivar entre as persoas traballadoras a regulación de licencias de maternidade/paternidade, excedencias para o coidado de familiares, etc. - Apoiar a creación de escolas infantís nos centros de traballo, incluído o propio Concello. - Promover o debate público sobre a xornada de 35 horas como medida para a creación de emprego e a disposición de tempo para o desenvolvemento das responsabilidades familiares. - Promover a valoración social da función do coidado de persoas. - Seguir organizando obradoiros de corresponsabilidade e incentivar a participación de persoal administrativo e político do Concello. Indicadores: - Número de campañas e xornadas de divulgación sobre a regulación de licencias de maternidade/paternidade, excedencias para o coidado de familiares, etc. - Número de escolas infantís creadas ou existentes nos centros de traballo. - Número de encontros organizados para a promoción do debate público sobre a xornada de 35 horas como medida para a creación de emprego e a disposición de tempo para o desenvolvemento das responsabilidades familiares.	Área de Promoción Económica e Réxime interior Área de Igualdade- Centro de Información ás Mulleres (CIM)

- Aumentar a taxa de ocupación e disminuír o desemprego das mulleres. ***Costou moito incentivar as mulleres en iniciativas de autoemprego por falta de orzamento, o polo teito de cristal.***
- Difundir, defender e asesorar sobre os dereitos das traballadoras. ***Séguese a traballar de maneira conxunta co sector sindical.***
- Promover unha formación ocupacional axeitada ás necesidades das mulleres e do municipio. ***Deberá mellorarse a coordinación con todo o sector implicado na formación para que se repartan as accións formativas xa que en ocasións hai saturación na mesma época do ano.***
- Promover as condicións laborais e facilitar a corresponsabilidade laboral e familiar. ***Os centros educativos non facilitan a educación polo que dende o municipio estanse distintas actividades (educativas, deportivas, de ocio...) que axudan na conciliación, na actualidade é unha das áreas máis difíciles de acadar.***

EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE.

EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Fomentar a incorporación de contidos educativos que favorezan a igualdade entre mulleres e homes. Accións: - Fomentar a posta en práctica e adaptación de unidades didácticas coeducativas realizadas noutros contextos. - Favorecer a incorporación da educación en valores da igualdade dende a infancia. - Fomentar a incorporación do papel das mulleres na Historia aos contidos educativos. - Realizar actividades dirixidas á poboación escolar para a prevención de comportamentos violentos e fomentar o estudo de estratexias para resolver conflitos a través de métodos non violentos. - Aproveitar os programas culturais dirixidos á xuventude e relacionados co coñecemento do entorno para visibilizar as aportacións das mulleres á historia e cultura de Verín. - Incluír aspectos relacionados coa igualdade de oportunidades nos contidos dos programas educativos complementarios organizados dende o Concello. Indicadores: - Número de actividades formativas ou de sensibilización en materia de coeducación organizadas. - Número de actividades dirixidas á poboación escolar para a prevención de comportamentos violentos e fomentar o estudo de estratexias para resolver conflitos a través de métodos non violentos. - Tipos de materiais elaborados, difusión, etc, para favorecer a incorporación da educación en valores de igualdade e fomentar a incorporación do papel das mulleres na Historia.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 2: Informar e asesorar aos centros educativos en materia de coeducación. Accións: - Establecer canles de comunicación entre o Concello e os centros de ensino para avanzar na igualdade na educación. - Facer chegar información aos centros escolares do concello sobre as iniciativas referidas a coeducación que se organicen por outras entidades. - Intercambiar e difundir as experiencias que se levan a cabo nos diferentes centros de ensino que teñan coma finalidade impulsar a igualdade entre rapazas e rapaces. Indicadores: - Número de centros de ensino informados e asesorados en materia de coeducación. - Número de centros de ensino que participaron na difusión e intercambio de experiencias sobre coeducación.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 3: Fomentar a ampliación de prazas en escolas infantís e de servizos dirixidos á poboación escolar. Accións: - Favorecer a asignación de prazas en escolas infantís a familias monomarentais e monoparentais ou a aquelas en situación de exclusión social. - Ampliar os servizos de ludoteca e as actividades de tempo libre. Indicadores: - Número de prazas nas escolas infantís destinadas a familias monomarentais e monoparentais ou a aquelas en situación de exclusión social. - Número de nenas e nenos en idade escolar que utilizan o servizo de ludoteca e as actividades de tempo libre organizadas polo Concello. - Ampliación efectiva do servizo de ludoteca e de actividades de tempo libre.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 4: Animar ás mulleres xóvenes a que elixan estudos e profesións sen deixarse levar polos estereotipos sexistas. Accións: - Facer uso de materiais diversos para a orientación escolar e profesional donde se corrixan as tendencias a elixir profesións en función do sexo. - Apoiar ás rapazas que optan por estudos e profesións nos que a presenza de rapaces sexa maioritaria. - Motivar aos rapaces a que opten polas profesións que tradicionalmente foron desempeñadas por mulleres (ensinanza, profesións de axuda, de coidado...). Indicadores: - Número de campañas para animar ás mulleres xóvenes a que elixan estudos e profesións sen deixarse levar polos estereotipos sexistas: número de mulleres informadas. - Porcentaxe de mulleres xóvenes de Verín que elixiron estudos ou profesións nos que a participación destas é minoritaria.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 5: Favorecer a formación das mulleres adultas. Accións: - Seguir apoiando a existencia dos centros e iniciativas que teñen por finalidade formar ás mulleres adultas, maiores, e/ou de colectivos en risco de exclusión (inmigrantes, discapacitadas, minorías étnicas, etc). - Estabelecer ou potenciar os mecanismos que permitan ou facilitan ás mulleres responsables de persoas dependentes participar en actividades formativas (Futuro Centro de Día, escolas infantís, ludoteca, etc). Indicadores: - Número de campañas dirixidas a mulleres adultas para fomentar a súa asistencia a formación. - Axeitar efectivamente a accesibilidade a esta formación: horarios, servizos de coidado de persoas, contidos, etc.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 6: Favorecer a participación das mulleres na programación e desenvolvemento en todas as actividades culturais e de ocio. Accións: - Potenciar programación cultural na que as protagonistas sexan mulleres. - Impulsar actos culturais xestionados ou realizados por mulleres. - Axeitar e diversificar as actividades culturais e de ocio ás diferentes situacións, necesidades e intereses das mulleres e homes tendo en conta aspectos como a accesibilidade, horario, servizos de coidado de persoas, etc. - Fomentar a celebración de charlas e conferencias de achegamento a outras culturas realizadas por parte das mulleres inmigrantes. Indicadores: - Porcentaxe de mulleres que participan na programación e desenvolvemento das actividades culturais e de ocio promovidas polo Concello. - Número de actos culturais xestionados ou realizados por mulleres financiados polo Concello. - Axeitar efectivamente a accesibilidade a estes actos culturais: horarios, servizos de coidado de persoas, contidos, etc.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 7: Potenciar e divulgar a creación cultural e artística das mulleres. Accións: - Incentivar a produción cultural e artística de mulleres e aquela que incorpore unha visión non sexista da sociedade. - Recuperar a aportación histórica realizada polas mulleres de Verín ao mundo da cultura. - Dar a coñecer as obras artísticas e culturais realizadas por mulleres de Verín. Indicadores: - Número de mulleres beneficiadas polas medidas de promoción da produción cultural e artística. - Número de actos de divulgación das aportacións históricas, artísticas e culturais realizadas polas mulleres ao mundo da cultura. - Divulgación efectiva das aportacións.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE	SERVIZOS IMPLICADOS	EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 8: Incorporar a igualdade de oportunidades nas actividades realizadas dende a biblioteca. Accións: - Achegar ás mulleres a todos os servizos ofrecidos pola biblioteca, especialmente os máis novidosos coma os relativos ás novas tecnoloxías. - Elaborar un listado de libros non sexista e favorecer a súa difusión. - Facilitar a elaboración e distribución de catálogos de lecturas e materiais audiovisuais que favorezan a igualdade entre os sexos dirixidos principalmente a nenas e nenos, pais e nais e profesionais implicados na educación. Indicadores: - Elaboración efectiva dun listado de libros non sexistas. - Elaboración efectiva de catálogos de lecturas e materiais audiovisuais que favorezan a igualdade entre sexos.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 10. Fomentar a participación equilibrada de mulleres e homes en todos os niveis do deporte de competición. Accións: - Favorecer a presenza de mulleres en deportes nos que tradicionalmente non participaron. - Apoiar a participación de mulleres de Verín no deporte de elite. - Fomentar unha rede entre as empresas promotoras de equipos femininos. - Continuar impulsando a organización de encontros deportivos entre mulleres. Indicadores: - Número de mulleres que participan en deportes nos que tradicionalmente non participaron. - Número de mulleres de Verín en deporte de elite. - Número de encontros deportivos entre mulleres organizados ou subvencionados dende o Concello. - Creación efectiva dunha rede de empresas promotoras de equipos femininos: tipos de empresas, tipo de colaboración, etc.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 9: Fomentar a práctica deportiva das mulleres. Accións: - Impulsar o deporte coma hábito saudábel e forma de ocio entre as mulleres verinenses de todas as idades. - Facilitar a utilización de infraestruturas municipais a equipos ou clubs femininos. - Axeitar o uso dos espazos deportivos garantindo a utilización equilibrada entre mulleres e homes e facilitando os servizos de coidado de persoas. - Colaborar e asesorar aos colexios no fomento da coeducación en materia deportiva tanto nas actividades escolares coma extraescolares. - Incorporar o principio de igualdade de oportunidades en todas as actividades deportivas que se organicen dende o Concello. Indicadores: - Número de campañas e encontros dirixidos a fomentar a práctica deportiva das mulleres. - Número de mulleres e homes usuarios/as das infraestruturas deportivas. - Número de encontros cos centros de ensino para fomentar a coeducación en materia deportiva das actividades escolares e extraescolares. - Axeitar efectivamente as actividades nas infraestruturas deportivas do Concello ás necesidades das mulleres: horarios, accesibilidade, etc.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 11: Visibilizar o deporte realizado por mulleres Accións: - Recomendar aos medios de comunicación locais que informen sobre as actividades das mulleres deportistas. - Introducir en toda a publicidade de actividades deportivas imaxes tanto de mulleres coma de homes. Indicadores: - Tipos de recomendacións aos medios de comunicación locais para que informen sobre as actividades das mulleres deportistas.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

Nesta área debemos facer unha reflexión na historia de España e do sistema educativo xa que o analfabetismo baixara do 71% en 1900 ao 47% en 1930 e comézanse a crear os primeiros institutos femininos de secundaria, dado o aumento de mulleres que acceden a estos estudos. Pero o franquismo supón unha volta á educación tradicional das mulleres que defende os valores de sumisión, sacrificio, obediencia ao varón e ter coma horizonte converterse en boas nais e esposas.

No campo educativo vólvese á escola separada para nenos e nenas, contidos tamén separados, polo que se fomentou que as mulleres non pasaran da educación primaria.

A Lei Xeral de Educación de 1970 supón a volta á escola mixta para tódolos nenos e nenas en primaria e secundaria, é dicir, ambos acceden ás aulas nas mesmas proporcións e condicións, e aínda que esto inicialmente supón un gran avance a realidade é que segue habendo desigualdades pola historia vivida e a socialización diferenciada por sexo nos temarios e no profesorado.

Tras a implementación do Plan no Concello de Verín tratouse de:

- Fomentar a incorporación de contidos educativos que favorezan a igualdade entre mulleres e homes. ***Todos os entes tanto públicos coma privados que están implicados na educación deben reunirse periódicamente para mellorar e tratar estes contidos.***
- Informar e asesorar aos centros educativos en materia de coeducación. ***Séguese a traballar tratando que cando elaboran a programación sexa tendo en conta a coeducación, cada vez se ten máis en conta.***
- Fomentar a ampliación de prazas en escolas infantís e de servizos dirixidos á poboación escolar. ***Estase á espera da creación da Escola Infantil Municipal, namentres creouse un espazo de convivencia de nais/pais/avós/avoas con fillos/as/netos/as no que se tamén se traballa a igualdade dende a infancia.***
- Animar ás mulleres xóvenes a que elixan estudos ou profesións sen deixarse levar polos estereotipos sexistas. ***Comprobouse que pouco a pouco neste ámbito estanse deixando os estereotipos de lado e se escollen as profesións e os estudos indistintamente, aínda que falta camiño por percorrer.***
- Favorecer a formación de mulleres adultas. ***Hai que apostar máis a nivel municipal e rexional pola formación deste colectivo dobremente excluído, dándolle valor ás nosas ancestras/os e a familia.***
- Favorecer a participación das mulleres na programación e desenvolvemento en todas as actividades culturais e de ocio. ***Trabállase máis intensamente coas mulleres pertencentes a colectivos de exclusión social, pero fai falla máis sostenibilidade no tempo, e acadar unha continuidade.***

- Potenciar e divulgar a creación cultural e artística das mulleres. ***Aínda que hai gran número de mulleres artistas a falta de orzamento fai que non se promocionen coa intensidade que sería esperada.***
- Incorporar a igualdade de oportunidades nas actividades realizadas dende a Biblioteca. ***Costa a coordinación pero puntualmente na colaboración co CIM se fomenta a bibliografía especializada en igualdade, feminismos, coeducación, etc. Coidase a perspectiva de xénero en contacontos, presentacións literarias, etc.***
- Fomentar a práctica deportiva das mulleres. ***Falta de conciliación para que a muller con cargas acceda ao mundo do deporte e se preocupa da saúde, non soamente a nivel ocio.***
- Fomentar a participación equilibrada de mulleres e homes en tódolos niveis do deporte de competición. ***Difícil aplicar políticas de igualdade no deporte pola repercusión mediática, pero dende a infancia sería importante deixar espazos as nenas.***
- Visibilizar o deporte realizado por mulleres. ***Inda que instancias superiores coma o Consello Superior de Deportes inclúa principios sobre as mulleres e o deporte***

SITUACIÓNS DE EXCLUSIÓN SOCIAL.

SITUACIÓNS DE EXCLUSIÓN SOCIAL	SERVIZOS IMPLICADOS	SITUACIÓNS DE EXCLUSIÓN SOCIAL	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Atención a mulleres adicadas á prostitución. Accións: - Facilitar lugares de encontro e reflexión de mulleres adicadas á prostitución. - Asesorar, informar e orientar a aquelas mulleres que desexen abandonar a prostitución. - Facilitar e informar sobre o acceso a rede sanitaria a mulleres que exercen a prostitución. Indicadores: - Número de consultas realizadas por mulleres adicadas a prostitución. - Número de encontros entre mulleres adicadas á prostitución organizados ou facilitados polo Concello ou entidades sociais. - Número de actividades organizadas en relación ás mulleres adicadas á prostitución. - Tipo de asesoramento, asistencia, procedencia das usuarias, etc.	Área de Benestar Social. Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 3: Mellorar a atención a mulleres en situación de pobreza. Accións: - Continuar informando e asesorando sobre os recursos sociais e axudas existentes (RISGA, AES, RAI, PNC, etc.). - Incorporar as necesidades das mulleres soas con responsabilidades familiares no deseño de programas en contra da exclusión social. - Facilitar o acceso destas mulleres aos servizos socio-comunitarios para facilitar a súa formación e integración no mundo laboral. Indicadores: - Número de consultas de mulleres en relación a recursos sociais e servizos socio-comunitarios atendidas no Concello. - Número de mulleres beneficiarias de axudas sociais. - Destinatarias das axudas sociais: idade, procedencia, situación familiar, fillos/as a cargo, tipo de axuda, nivel de satisfacción e impacto. - Difusión de axudas e recursos existentes: tipo de difusión, colectivos destinatarios, periodicidade e alcance da difusión.	Área de Benestar Social-Departamento de Servizos Sociais Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 2: Mellorar a atención a mulleres inmigrantes e de minorías étnicas. Accións: - Promover a creación de foros de encontro de mulleres inmigrantes e de minorías étnicas. - Programar cursos de galego e castelán para favorecer a integración. - Organizar xornadas, charlas e conferencias sobre a situación das mulleres inmigrantes e de minorías étnicas para superar estereotipos. - Asesorar sobre os dereitos laborais e políticos das inmigrantes e das mulleres das minorías étnicas. Indicadores: - Número de foros, cursos, xornadas organizados para o encontro ou sensibilización das mulleres inmigrantes e de minorías étnicas. - Tipo de asesoramento, asistencia, procedencia das usuarias. - Asistencia a cursos destas mulleres: número, procedencia, etc. - Asistencia a xornadas de sensibilización: sexo dos asistentes, tipo de organización, duración, difusión, etc.	Área de Benestar Social- Oficina de Inmigración-Plan de Integración do pobo xitano. Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)	Obxectivo 4: Mellorar as condicións de vida da poboación ancián. Accións: - Realizar estudos que permitan un diagnóstico da situación na que se atopan as persoas maiores. - Facilitar o acceso (Programa Anta) ás actividades de ocio a mulleres maiores. - Asesorar e dar apoio psicolóxico para superar a soitude a persoas maiores. - Apoiar e fomentar o voluntariado das persoas maiores en tarefas de compañía doutras persoas maiores. Indicadores: - Número de actividades de asesoramento e apoio que teñen coma destinatarias ás mulleres maiores. - Número de estudos en relación á poboación maior elaborados polo Concello, coa variable sexo na súa análise. - Elaboración dun rexistro de persoas maiores que viven soas: idade, ubicación, condicións da vivenda, necesidades específicas e nivel de dependencia.	Área de Benestar Social-Departamento de Servizos Sociais Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

- Atención a mulleres adicadas á prostitución. **20 % das mulleres atendidas no CIM, derivación a tódalas entidades sociais para a integración. A cara máis dura da realidade social fronteiriza, son mulleres, nais, fillas...**
- Mellorar a atención a mulleres inmigrantes e de minorías étnicas. **Existen Oficina de Inmigración e Plan Xitano que realizan un traballo asistencial, e difícil a integración sin mediadores culturais, e a discriminación polo sexo xa é unha discriminación innata.**
- Mellorar a atención a mulleres en situación de pobreza. **A diario dende Servizos Sociais se comproba a feminización da pobreza, trátase de traballar non soamente na cobertura de necesidades básicas, senón tamén na denegación de oportunidades e opcións.**

- Mellorar as condicións de vida da poboación ancián. ***Falta de recursos na atención a persoas maiores, os valores de respeto tamén se teñen perdido e un feito real e que a poboación cada vez está máis envellecida.***

VIOLENCIA CONTRA ÁS MULLERES.

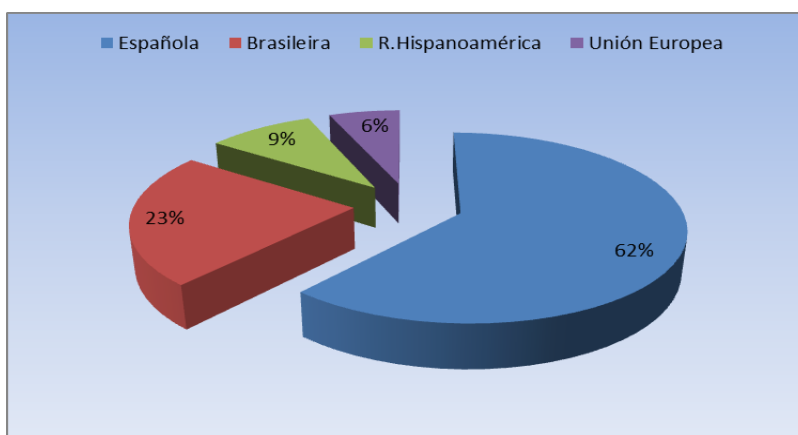
VIOLENCIA CONTRA AS MULLERES	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Favorecer a prevención e potenciar a investigación en materia de violencia contra as mulleres. Accións: - Realizar accións de sensibilización en torno a problemática e prevención da violencia contra as mulleres e das agresións sexuais, informando sobre os recursos dispoñibles e alentando a formulación de denuncias nestes supostos. - Realizar actividades de prevención sobre o maltrato e as agresións sexuais a mulleres dirixidas especialmente á poboación escolar. - Fomentar a solidariedade dos homes animándoos a denunciar publicamente as situacións de violencia contra as mulleres. - Favorecer a organización de cursos de autodefensa para mulleres. Indicadores: - Número de campañas de sensibilización realizadas á poboación en xeral e á poboación escolar en particular. - Número de actividades realizadas dirixidas á poboación masculina. - Número de estudos en relación á violencia contra as mulleres elaborados polo Concello.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Alcaldía Área de Promoción Económica e Réxime Interior

VIOLENCIA CONTRA AS MULLERES	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 2: Mellorar os servizos de asistencia a mulleres vítimas de violencia. Accións: - Favorecer espazos de reflexión entre diferentes institucións para a mellora da asistencia a mulleres vítimas de violencia. - Favorecer a posta en práctica de acordos de coordinación establecidos (protocolo de actuación) entre as distintas instancias que interveñen nos supostos. - Organizar actividades de intercambio de boas prácticas de intervención e prevención contra a violencia a través de encontros entre profesionais, elaboración de guías, etc. - Favorecer dende o Concello de Verín o acompañamento ás mulleres vítimas de situacións de violencia. - Garantir que, en todos os turnos da Policía Local de Verín existan profesionais con formación específica na atención a vítimas de malos tratos e de agresións sexuais, tratando que sexan preferentemente mulleres as que realicen a atención. - Elaborar e adaptar as recomendacións para o corpo policial sobre as pautas de actuación a desenvolver en casos de violencia e agresións sexuais. - Xestionar axudas sociais para as mulleres vítimas de violencia. Indicadores: - Avaliación efectiva dos recursos municipais existentes en relación ao maltrato e ás agresións sexuais. - Número de contactos formais ou programas conxuntos con outras institucións en relación á asistencia a vítimas de violencia. - Número de foros de intercambio de boas prácticas. - Número de cursos organizados e realizados polo persoal do Concello relacionado con situación de violencia (policía local, traballadoras/es sociais, educadoras/es, etc).	Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Área de Benestar Social Alcaldía Área de Promoción Económica e Réxime Interior

VIOLENCIA CONTRA AS MULLERES	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 3: Informar ás mulleres sobre os seus dereitos en situacións de violencia e procurarles asistencia xurídica. Accións: - Continuar co asesoramento xurídico e atención psicolóxica a mulleres vítimas de violencia. - Garantir a asistencia xurídica das vítimas de maltrato e agresións sexuais ao longo de todo o proceso xudicial. Indicadores: - Número de mulleres vítimas de violencia informadas e asesoradas. - Características do colectivo destinatario de asesoramento: idade, procedencia, tipo de violencia, etc. - Seguimento efectivo da asistencia e acompañamento xurídico.	Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Área de Benestar Social
Obxectivo 4: Formar a profesionais e colectivos que interveñen en situacións de maltrato e agresións sexuais. Accións: - Organizar actividades de formación dirixidas a persoas que traballan en asociacións e organizacións que desenvolven programas de prevención e asistencia a vítimas de malos tratos. - Formar a profesionais implicados na educación de xóvenes para que realicen actividades de prevención sobre aspectos relacionados coa violencia e agresións sexuais. - Formación e sensibilización ao persoal da policía local. Indicadores: - Número de cursos e xornadas organizadas (para o persoal da policía local, profesionais da educación, saúde, e axentes externos): asistentes, duración, nivel de aplicación ao traballo.	Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM) Área de Benestar Social Alcaldía Área de Promoción Económica e Réxime Interior

- Favorecer a prevención e potenciar a investigación en materia de violencia contra ás mulleres. *Comezase a investigar aínda que os recursos económicos limitan na especialización dos estudos. A prevención traballase a diario cos recursos existentes.*
- Mellorar os servizos de asistencia a mulleres vítimas de violencia. *Os protocolos e a coordinación da Mesa en contra da violencia están a funcionar pero percíbese aínda moita burocracia e institucionalización para momentos de urxencia.*
- Informar ás mulleres sobre os seus dereitos en situación de violencia e procurarlles asistencia xurídica. *Dende o CIM se traballa de xeito rápido e efectivo, trátanse de correxir as carencias na coordinación.*
- Formar a profesionais e colectivos que interveñen en situación de maltrato e agresións sexuais. *Achegouse a localidade formación de calidade en violencia de xénero, maltrato infantil, etc, e agora é algo demandado anualmente.*

Analizados os datos das mulleres vítimas de violencia de xénero que pasaron neste tempo do Plan polo CIM podemos extraer as seguintes taboas de elaboración propia:

URBANISMO, TRANSPORTE, VIVENDA E MEDIOAMBIENTE.

URBANISMO, TRANSPORTE, VIVENDA E MEDIOAMBIENTE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Axeitar a política urbanística municipal ao principio de igualdade. Accións: - Incorporar na planificación urbanística municipal os elementos mínimos para deseñar unha vila de calidade acorde co principio de igualdade. - Desenvolver indicadores de calidade de edificios e barrios dende a perspectiva de xénero. - Adaptar as infraestruturas urbanas para evitar as agresións contra mulleres (mellora do alumeadado público, vías estreitas, ...). - Adaptar os espazos públicos a persoas con mobilidade reducida e ir eliminando progresivamente tódalas barreiras arquitectónicas. - Distribuír non puntos máis importantes de atención ao público do Concello buzos de suxerencias urbanísticas. - Convocar reunións periódicas con colectivos sociais para recopilar as percepcións da cidadanía respecto a planificación urbanística. Indicadores: - Realización efectiva dunha batería de indicadores de calidade de edificios e barrios dende a perspectiva de xénero: axentes participantes no deseño, mecanismos previstos para a difusión, grado e periodicidade de utilización. - Adaptación efectiva das infraestruturas urbanas: tipo de mellora realizada. - Realización dun mapa de puntos perigosos e melloras realizadas. - Número de buzos e suxerencias depositadas. - Número de homes e mulleres que asisten ás reunións.	Alcaldía Área de Infraestruturas, Medio Ambiente e Servizos Xerais Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 2: Impulsar unha rede de transporte axeitado ás necesidades de mulleres e homes. Accións: - Axeitar o transporte público a persoas con mobilidade reducida. (Continuidade do Programa Anta). - Establecer tarifas reducidas para mulleres con cargas familiares ou en risco de exclusión social. Indicadores: - Frecuencia do transporte adaptado, número de usuarios por sexo e necesidade.	Alcaldía Área de Infraestruturas, Medio Ambiente e Servizos Xerais Área de Benestar Social
Obxectivo 3: Adaptar a oferta pública de vivenda ás necesidades especiais das mulleres e homes. Accións: - Facilitar o acceso á vivenda de mulleres vítimas de violencia, establecendo un tratamento especial de urxencia. - Informar e asesorar ás mulleres en situación de risco sobre as posibilidades da oferta de vivenda pública. - Facilitar o acceso á vivenda a mulleres con cargas familiares en risco de exclusión social. Indicadores: - Número de vivendas públicas dispoñibles para a ocupación de mulleres vítimas de violencia ou de exclusión social. - Tipo de vivendas construídas: tamaño, ubicación, réxime de ocupación... - Criterios de selección das persoas beneficiarias.	Alcaldía Área de Benestar Social Área de Infraestruturas, Medio Ambiente e Servizos Xerais Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 4: Engadir a perspectiva de xénero nas políticas medioambientais. Accións: - Promover o desenvolvemento do principio de igualdade e calidade na xestión medioambiental. - Desenvolver actividades formativas sobre xénero e medioambiente. - Garantir a participación das mulleres nas iniciativas medioambientais. Indicadores: - Número de cursos e xornadas realizadas sobre xénero e medioambiente. - Número de mulleres que participan nas iniciativas medioambientais.	Área de Infraestruturas, Medio Ambiente e Servizos Xerais Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

- Axeitar a política urbanística municipal ao principio de igualdade. ***Nula a implementación. As barreiras a nivel urbanístico aínda as hai que traballar e fomentar a concienciación técnica.***
- Impulsar unha rede de transporte axeitado ás necesidades de mulleres e homes. ***Non hai transporte local pero as mulleres son as que na súa maioría utilizan o transporte escolar e o 065.***
- Adaptar a oferta pública de vivenda ás necesidades especiais de mulleres e homes. ***Preferencia nesta oferta das mulleres vítimas de violencia con cargas familiares, tamén nas bolsas de aluguer, pero lentitude, retraso e demasiada burocracia.***
- Engadir a perspectiva de xénero nas políticas medioambientais. ***A nivel municipal colabórase puntualmente con entidades ecoloxistas, pero non se aplicou ningunha medida nin de formación nin medioambiental con perspectiva de xénero, pendente unha horta municipal.***

SAÚDE E SEXUALIDADE.

SAÚDE E SEXUALIDADE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Difundir información relativa á saúde, a sexualidade e a calidade de vida das mulleres. Accións: - Informar e divulgar a través das oficinas de información municipais os avances relativos á saúde das mulleres. - Favorecer a información sobre o embarazo, a menopausa, a saúde laboral, o estrés da dobre xornada e as enfermidades que afectan ás mulleres na anciandade. - Visualizar dos riscos para a saúde que conleva o traballo doméstico. - Favorecer a información e orientación sobre sexualidade dende diferentes instancias municipais. - Recomendar a creación dunha oficina municipal de información e asesoramento sexual. - Realizar seminarios e obradoiros sobre temas de interese par a saúde e a sexualidade das mulleres en coordinación cos grupos de mulleres e o centro de saúde e hospital. Indicadores: - Número de mulleres que solicitan información sobre sexualidade e saúde. - Número de seminarios e obradoiros organizados ou subvencionados polo Concello. - Creación dunha oficina de información.	Área de Promoción Económica e Réxime Interior-Consumo Área de Benestar Social- Saúde Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 2: Realizar actividades de prevención en materia de saúde das mulleres e apoiar as actividades que se realicen neste sentido dende outros ámbitos. Accións: - Realizar programas de prevención en materia de saúde das mulleres (anorexia, bulimia, embarazos non desexados, etc). - Promover a adquisición de hábitos saudables entre as mulleres a través de cursos, obradoiros, etc. Indicadores: - Número de programas de prevención en materia de saúde das mulleres. - Número de cursos, charlas ou obradoiros organizados. - Tipo de difusión feita para os programas e actividades de prevención.	Área de Promoción Económica e Réxime Interior-Consumo Área de Benestar Social-Saúde Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

SAÚDE E SEXUALIDADE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 3: Favorecer a coordinación co Centro de Saúde e o Hospital. Accións: - Suxerir campañas informativas e de prevención sobre a saúde das mulleres nestes centros. - Aproveitar a presenza das mulleres nas sas de espera para que se informen sobre a situación e os dereitos das mulleres a través de folletos, revistas, resumes de prensa... - Sensibilizar ao persoal sanitario para facilitar a detección de situacións nas que se vulneren os dereitos das mulleres e promover a coordinación co CIM. Indicadores: - Número de campañas informativas e de prevención organizadas cos centros. - Número de folletos ou revistas realizados ou subvencionados polo Concello e difundidos polo centro de saúde e hospital. - Número de xornadas ou cursos abertos ao persoal dos centros sanitarios, organizados ou subvencionados polo Concello. - Coordinación formal cos centros de saúde: contactos, periodicidade, actividades conxuntas...	Área de Saúde e Consumo. Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

SAÚDE E SEXUALIDADE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 4: Fomentar a realización de actividades de educación sobre a saúde e a sexualidade das mulleres. Accións: - Impulsar a formación e sensibilización para que as mulleres non recorran á medicación excesiva, acepten o seu propio corpo e melloren a autoestima. - Educar ás mulleres sobre o importante do autocoidado e que aprendan a delegar noutras persoas da familia a responsabilidade da súa propia saúde. - Mentalizar aos homes de que o coidado da súa saúde é un asunto propio e que teñen que seguir uns hábitos de vida saudables. - Realizar obradoiros de reflexión sobre a sexualidade das mulleres informando sobre as diferentes opcións sexuais. Indicadores: - Número de cursos ou obradoiros dirixidos a mulleres relacionados coa saúde e a sexualidade, e número de mulleres asistentes. - Número e tipo de actividades dirixidas a sensibilizar aos homes. - Número de actividades en relación coa saúde que incorporan a igualdade e colectivo específico destinatario (nais e pais, poboación escolar, persoas maiores...).	Área de Benestar Social Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
Obxectivo 5: Incluír nos programas de saúde laboral as necesidades e problemas das mulleres Accións: - Promover a consideración dos diferentes problemas e enfermidades laborais que afectan especialmente as mulleres. - Impulsar o análise do impacto do acoso moral no traballo tendo en conta a variación de sexo. Indicadores: - Número de estudos ou investigacións realizadas ou subvencionadas polo Concello en relación a problemas e enfermidades laborais en xeral e coa variación de sexo. - Tipo de estudos e difusión dos resultados.	Área de Promoción Económica e Réxime Interior Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

SAÚDE E SEXUALIDADE	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 6: Introducir a perspectiva de xénero nos programas de prevención e tratamento de drogodependencias. Accións: - Informar sobre as consecuencias e riscos do alcoholismo, tabaquismo e outras drogas na saúde das mulleres. - Aproveitar os programas de prevención dirixidos á poboación escolar para sensibilizar na igualdade de oportunidades. - Impulsar a implicación dos pais ao mesmo nivel que as nais nos programas de atención a xóvenes con comportamentos de risco (Educación familiar). Indicadores: - Número de programas de prevención que inclúen unha reflexión sobre os riscos para a saúde das mulleres. - Número de actividades realizadas para a sensibilización e implicación dos pais con fillos/as con comportamentos de risco.	Área de Benestar Social-Saúde Área de Cultura, Igualdade, Xuventude e Deporte-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

- Difundir información relativa á saúde, á sexualidade e á calidade de vida das mulleres. ***Dende Servizos Sociais achegouse a poboación rural, e dende o CIM derivouse a mulleres centros de planificación, hospital, etc.***
- Realizar actividades de prevención en materia de saúde das mulleres e apoiar as actividades que se realicen neste sentido dende outros ámbitos. ***Charlas e foros puntuais de gran afluencia (anorexia e bulimia, fibromialxia, alzheimer...).***
- Favorecer a coordinación co centro de saúde e o hospital. ***A coordinación é puntual e periódica, participación na Mesa en contra da Violencia.***
- Fomentar a realización de actividades de educación sobre a saúde e a sexualidade das mulleres. ***Pouca implicación ou interese do sector masculino na saúde feminina, sobre todo na poboación máis nova.***
- Incluir nos programas de saúde laboral as necesidades e problemas das mulleres. ***Campo sen traballar, asignatura pendente sobre todo no acoso laboral e nas enfermidades das mulleres que lle afectan laboralmente.***
- Introducir a perspectiva de xénero nos programas de prevención e tratamento de drogodependencias. ***Estívose a traballar coas familias e coas mulleres soas con cargas dende Educación Familiar, debe ser un traballo continuado no tempo.***

COOPERACIÓN TRANSFRONTEIRIZA, SOCIAL E AO DESENVOLVEMENTO.

COOPERACIÓN TRANSFRONTERIZA, SOCIAL E AO DESENVOLVEMENTO	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 1: Incluir a perspectiva de xénero nas actuacións de cooperación transfronteiriza, social e ao desenvolvemento. Accións: - Incorporar o principio de igualdade dentro dos obxectivos estratéxicos de actuación do Concello de Verín en materia de cooperación. - Incorporar na elaboración, execución e avaliación de proxectos e programas aos intereses das mulleres e as súas necesidades. - Promover a perspectiva de xénero coma criterio de valoración dos proxectos apoiados polo concello. Indicadores: - Número de proxectos ou programas de cooperación elaborados ou nos que se participe dende o Concello que teñan en conta a perspectiva de xénero. - Número de estudos ou investigacións realizadas. - Inclusión efectiva da perspectiva de xénero coma criterio de valoración nos proxectos de cooperación.	Alcaldía Área de Promoción Económica e Réxime Interior Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)
COOPERACIÓN TRANSFRONTERIZA, SOCIAL E AO DESENVOLVEMENTO	SERVIZOS IMPLICADOS
Obxectivo 2: Favorecer a sensibilización da cidadanía e os axentes sociais en materia de igualdade entre mulleres e homes e cooperación. Accións: - Sensibilizar a sociedade de Verín sobre a situación que viven as mulleres en países en vías de desenvolvemento. - Fomentar a organización de xornadas onde se aborde a igualdade de oportunidades na cooperación social e ao desenvolvemento. - Asesorar ás ONGs para a inclusión da igualdade de oportunidades nas súas estruturas, funcionamento e proxectos. - Apoiar a participación de expertas en xornadas, seminarios sobre cooperación ao desenvolvemento. - Fomentar a relación entre o movemento asociativo e as ONGs que traballan a igualdade de oportunidades. Indicadores: - Número de campañas e xornadas organizadas: número de asistentes por sexo. - Número de asociacións e ONGs asesoradas en relación á igualdade de oportunidades. - Número de expertas que participaron en xornadas, seminarios, etc. organizados ou subvencionados polo Concello. - Fomento efectivo da relación co movemento asociativo.	Alcaldía Área de Promoción Económica e Réxime Interior Área de Igualdade-Centro de Información ás Mulleres (CIM)

- **Incluir a perspectiva de xénero nas actuacións de cooperación transfronteiriza, social e ao desenvolvemento. *Aínda que hai dificultade na coordinación e no traballo transfronteirizo sempre que a houbo foi fructífera, debería haber máis encontros locais de coñecemento mútuo.***
- **Favorecer a sensibilización da cidadanía e os axentes sociais en materia de igualdade entre mulleres e homes e cooperación. *Liña na que se aposta por serguir traballando, incluíndo máis voces femininas, coas súas opinións e experiencias.***

CRONOLOXÍA

A cronoloxía do desenvolvemento do plan estaba definida xa claramente na súa orixe (2008-2011), e implementación anual.

A avaliación e o estudo que nos ataíña foi consensuado e estruturado ao longo do ano 2012.

OS RECURSOS MAIS IMPORTANTES NA IMPLEMENTACIÓN DO PLAN:

Humanos:

Cóntamos con:

1 Directora-Traballadora Social do CIM experta en xénero e con formación en asociativismo e animación sociocultural.

1 Educadora Familiar, Psicopedagoga, Mestra e Educadora Social.

1 Animadora Sociocultural con formación en xuventude.

1 Administrativa. Colaboracións puntuais doutras administracións: ensino, saúde, xustiza, etc.

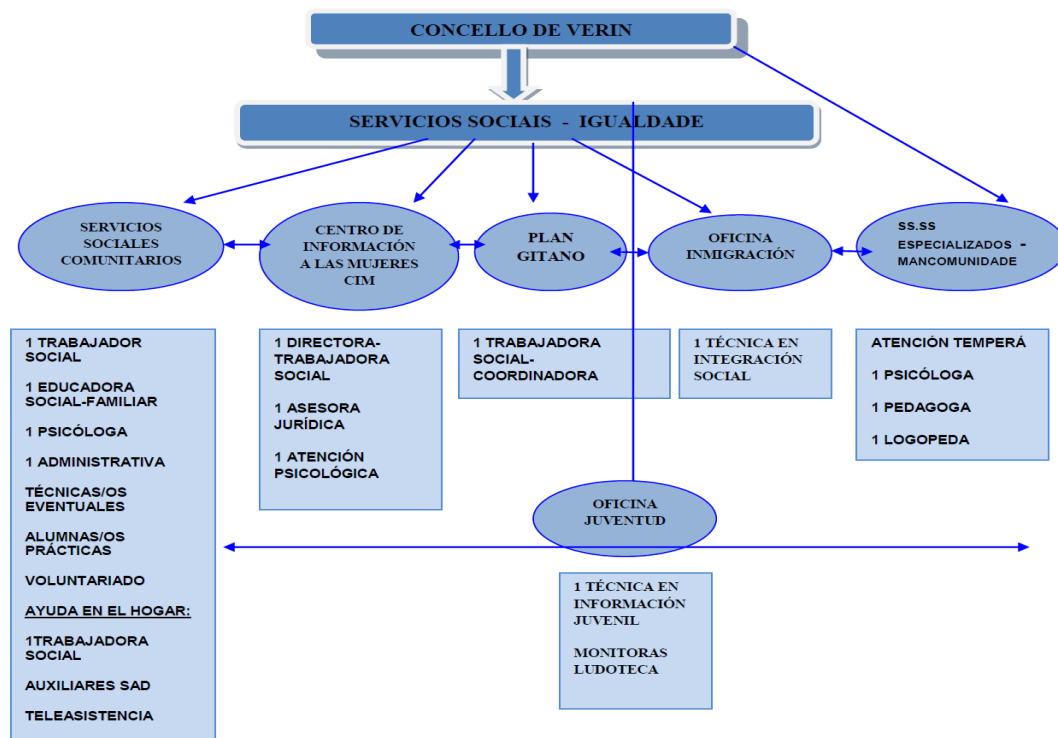
1 Psicóloga.

1 Avogada, asesora xurídica.

3 Traballadores/as Sociais dos servizos sociais comunitarios.

1 Técnica de integración social.

1 Mestra dinamizadora.

Materiais:

Local ou oficina na 1º Planta na Casa da Xuventude (18 m2 aproximadamente).

Soporte informático e Internet.

Material de oficina.

Aulas da Casa da Xuventude do Concello de Verín, Salón de Actos, Casa da Música.

Institucionais:

Locais:

- Outros servizos do Concello de Verín, Servizos Sociais Mancomunidade, Centro de Saúde, Servizo Público de Emprego e Oficina de Emprego da Xunta en Verín, Centros educativos, Asociacións e entidades sen ánimo de lucro da Comarca, Sindicatos, Xulgados, Forzas de seguridade, Medios de comunicación.

Provinciais:

- Outros CIMs da Provincia, Casa de Acollida, Departamentos Territoriais das Consellerías, Gabinete de Orientación Familiar e Planificación Familiar.

Autonómicos e Nacionais:

- Secretaría Xeral de Igualdade, Xunta de Galicia, Santiago.
- Instituto da Muller, Goberno do Estado, Madrid.

Económicos:

Dende o Concello de Verín mantívose a partida anual de 50.000€ para persoal 40.000 € e para actividades 10.000 €, o que facilitou a implementación do Plan.

O orzamento foi unha en relación equilibrada engtre gastos e ingresos. É importante a valoración económica, grazas a que estivo consolidado e definido executouse con seguridade o Plan e as súas áreas.

O orzamento tamén foi lóxico e axustouse a realidade xa dende o momento da súa elaboración, quizáis tiña que aparecer reflexado expresamente no Plan, porque a maiores do consolidade existiron axudas económicas puntuais.

Aprendemos que debe axustarse aos presos do mercado, e que se debe facer da maneira mais axustada e aproximada, non a ollo, nin inflado, xa que podería ter afectado a capacidade de xestión do Plan, e tamén dificultar a búsqueda de financiamento.

Gastos e ingresos estiveron equilibrados, mantívose a subvención anual da SXI en torno aos 30.000 €, tendo anos de 40.000€.

Non obstante houbo redución de gasto en accións do Plan que non se levaron a cabo, pois tampouco era exclusividade do CIM o seu financiamento, sobre todo nas áreas de Urbanismo e transporte, así coma na construción de servizos coma a guardería ou escola infantil e o centro de día.

6. CONCLUSIONES

A análise dos resultados mostrounos a execución do Plan de igualdade dende unha metodoloxía e práctica de animación sociocultural.

Comprobamos:

- Aumento paulatino do número de asociacións de mulleres, existen 27 locais e a Federación Provincial con sede en Verín, que para o seu afianzamento na Comarca conta cuns locais en propiedade nos que está atendendo continuamente a mulleres soas xestantes e lactantes, derivadas polo CIM.
- Aumento e variedade das accións de dinamización da igualdade no Concello de Verín, conxuntamente coa rede de axentes sociais cos que se está en coordinación (esta tamén reforzada). O CIM é un referente coñecido, non un servizo aillado, polo que moitas das accións de dinamización da igualdade surxen impulsadas dende o CIM pero xa desenvoltas polos centros de ensino, asociacións, comerciantes, etc.
- Lixeiro aumento da coordinación interdepartamental. Hai departamentos no que a pesar de ser coñecedores do dinamismo que se lle podería dar as súas accións tendo en conta as actuacións do Plan foi case imposible que tiveran tempo para ter isto en conta coma foi o departamento de urbanismo e transporte.
- Maior implicación de distintas institucións públicas e privadas: asociacións empresariado, centros de ensino, oficina de emprego, etc.
- Maior coñecemento e difusión do Plan e servizos a prol da igualdade, mais integración da perspectiva de xénero na xestión das políticas públicas do concello.
- Valoración positiva das accións desenvoltas, e maior erradicación das desigualdades de xénero no concello.
- Falta de programación de orzamento e persoal para a execución dalgunhas accións. A pesares de que se contou cun orzamento anual dende o CIM, existen moitas accións que non dependen exclusivamente deste orzamento e que precisaban axudas económicas, de maior cantidade e embergadura coma a construción dun centro de día para persoas

maiores ou con discapacidade, e sobre todo para a conciliación das mulleres con maiores dificultades sociais unha guardería pública municipal, en proxecto pero sen executar por parte do Concello de Verín.

- En xeral cumpríuse máis do 60% das accións plantexadas e nalgúns áreas foron executadas por administracións superiores, coma os cursos de autoprotección, exposicións, obradoiros de supervivencia doméstica para homes, etc. A participación en proxectos europeos visibilizou o traballo na igualdade do Concello de Verín, polo que a través do proxecto REDECIM se financiou un Seminario en Chaves, Portugal.

- Houbo dificultades, xa anotadas, para mellorar nos procesos de execución dalgunhas accións, este análise foi contrastado detidamente co análise dos indicadores e os resultados acadados.

Claramente para a aplicación da igualdade de xeito transversal no Concello de Verín tivo que ser dende a metodoloxía e práctica da animación sociocultural.

A mostra de que isto debe ser así é que dende hai dous anos se impulsa por parte da Xunta de Galicia (Secretaría Xeral de Igualdade) a figura de dinamizador/a e animador/a sociocultural, que no caso de España poden ser desenvolvidas por distintas titulacións universitarias (traballadores/as sociais, educadores/as sociais, psicopedagogos, mestres/as...), pero para reducir o coste son profesionais de formación profesional especializados/as en animación sociocultural, ocio e tempo de lecer e/ou integración social.

Para acadar os obxectivos do plan local de igualdade e levar a cabo a maior parte das accións compróbase que houbo que saír dos despachos, organizar, escoitar, consensuar, solicitar, aprender, etc, e grazas a que a concellería é dinámica e a dirección do CIM conta con formación en traballo comunitario rompeuse o hermetismo do puramente institucionalizado.

Compre dicir que a avaliación foi froito dun proceso de investigación ao longo destes catro anos, e móstranos que as expectativas foron moi altas, que faltou orzamento, faltou tamén

maior número de profesionais e mellorar a coordinación interdepartamental para a súa consecución.

Pero así e todo o 60% das accións do plan chegaronse a cumprir, e moitas das accións programadas foron impulsadas dende a administración autonómica, o que quere dicir que non foi errada a súa programación.

Destacar de xeito sobresaínte a dinamización e aumento das asociacións de mulleres, así coma a participación nas accións desenvoltas por estas e nas do Concello, cada vez mais nunha gran variedade de temas: emprego, educación, cultura, saúde, prevención e denuncia da violencia de xénero, etc.

Tendo en conta o análise destácase que a metodoloxía e práctica da animación sociocultural favorece, enriquece e mellora o traballo e impulso da igualdade, e imprime a perspectiva de xénero de maneira dinámica e participativa en áreas impensables, coma urbanismo ou cooperación transfronteiriza.

Con esta análise séntanse as bases para unha nova programación que será mais metodolóxica, menos ambiciosa e animadora e dinámica xa por inercia.

Podemos salientar Puntos fortes:

- Difusión dos contidos do Plan.
- Observatorio constante dende o CIM-Centro de Información ás Mulleres.
- Promoción da linguaxe inclusiva de xénero na administración local.
- Visibilización das aportacións das mulleres no Concello de Verín.
- Creación e difusión de recursos en materia de igualdade de xénero.
- Implementación dun Protocolo en contra da violencia contra ás mulleres.

Puntos débiles:

- Baixa aínda participación e presenza das mulleres nas actuacións da vida local de Verín (política, ensino, saúde, cultura, etc).
- Fallos na coordinación interdepartamental para o fomento das boas prácticas en igualdade de xénero.

Finalmente para pechar a avaliación exporei una recomendacións de mellora de carácter xeral a ter en conta en futuros plans:

- Será convinte que o número de accións no futuro plan non sexa tan aplo e cheguen a concretarse mais evitando que a falta de concreción dificulte o análise.
- A avaliación viuse entorpecida en parte pola falta de datos no correr das actuacións.
- Visibilizar e calcular o orzamento en cada una das accións
- Que as acción sexan anuais.

E coma reto ao traspaso de fronteiras continuo tanto no desenvolvemento diario das accións do III Plan así coma na aprendizaxe específica de Animación Sociocultural na UTAD, o próximo plan que se elabore poderá ser da man do CIM co apoio da Eurocidade Chaves-Verín, sendo para a cidade de Chaves o primeiro, e tendo a ASC como fío transversal permanente na súa programación e execución.

7. GLOSARIO

Androcentrismo: Enfoque nas investigacións e estudos dende a única perspectiva do xénero masculino. Nunha sociedade androcéntrica, o masculino tómase como modelo que cómpre imitar.

Acción positiva: Medidas dirixidas a un grupo determinado coas que se pretende suprimir e previr unha discriminación ou compensar as desvantaxes resultantes de actitudes, comportamentos e estruturas existentes.

Análise de xénero: Estudo das diferenzas de condicións, necesidades, índices de participación, acceso aos recursos e desenvolvemento, control de activos, poder de toma de decisións, etc., entre homes e mulleres, debidas aos roles que tradicionalmente se lles asignaron.

Barreiras invisibles: Obstáculos para o pleno desenvolvemento dos dereitos das mulleres fundamentados nas estruturas e costumes sociais.

Boas prácticas: Accións positivas realizadas para conseguir igualdade de oportunidades para as mulleres. A súa aplicación e resultados sérvেনlles de modelo a organismos e entidades para futuras planificacións e actuacións.

Coeducación: Unha educación centrada nas alumnas e nos alumnos, considerando ambos os colectivos como grupos en igualdade de dereitos e oportunidades.

Conflito familiar: É un episodio que aparece fronte ás situacións familiares novas (nacemento dos fillos/as, ingreso dos fillos no colexio, cambio de emprego, enfermidade, etc.) e obriga os seus membros a usaren destrezas e habilidades para adaptarse a elas. Non se debe confundir con violencia familiar, xa que esta se refire a todos os actos abusivos que teñen lugar nas relacións cotiás entre os membros da familia.

Cota: Proporción de postos, escanos ou recursos que deben ser atribuídos a un colectivo específico. Con esta medida preténdese corrixir un desequilibrio, xeralmente en canto ao acceso a posicións de toma de decisións, oportunidades de formación ou postos de traballo.

Democracia paritaria: Concepto de sociedade integrada a partes iguais por mulleres e por homes, na que a representación equilibrada de ambos os dous xéneros nas funcións decisorias da política é condición previa ao aproveitamento pleno e en igualdade da cidadanía.

Discriminación directa: Situación na que se trata a unha persoa –en razón do seu sexo– dun modo desfavorable.

Discriminación indirecta: Situación na que unha lei, unha política ou unha acción aparentemente neutrais teñen un impacto desproporcionadamente adverso sobre os membros dun ou doutro xénero.

Empoderamento: Concepto cunha dobre dimensión, unha individual, de recuperación da propia dignidade de cada muller como persoa; e outra colectiva, de carácter político, que pretende que as mulleres estean presentes nos lugares onde se toman as decisións, é dicir, que exerzan o poder.

Equidade entre homes e mulleres: Pode tratarse de igualdade no trato ou dun trato diferente, pero supón a equivalencia en termos de dereitos, beneficios, obrigas e oportunidades.

Espazo público: Identifícase co ámbito produtivo, co espazo da actividade onde ten lugar a vida laboral, social, política e económica; é o lugar de participación na sociedade e do recoñecemento. Neste espazo é onde tradicionalmente foron colocados os homes.

Espazo doméstico: Identifícase co ámbito reprodutivo, co espazo da “inactividade” onde ten lugar a crianza, os afectos e o coidado das persoas dependentes, é dicir, onde se cobren as necesidades persoais. Espazo ligado tradicionalmente ás mulleres.

Estereotipos: Representacións xeneralizadas e culturalmente aceptadas sobre as funcións sociais e os comportamentos que homes e mulleres deben amosar.

Feminización da pobreza: Tendencia ao aumento da incidencia e prevalencia da pobreza entre as mulleres.

Perspectiva de xénero: Tomar en consideración e prestar atención ás diferenzas entre mulleres e homes en calquera actividade ou ámbitos dunha política promotora da igualdade de oportunidades.

Políticas de igualdade: Marcos referenciais de actuación política que consideran o principio de igualdade de trato e, a través da elaboración de estratexias baseadas no dereito das mulleres a seren tratadas como cidadás, propoñen solucións para resolver as desigualdades por razón de sexo.

Sexismo: Conxunto de métodos empregados no seo da sociedade androcéntrica que determinan unha situación de inferioridade, subordinación e explotación para o colectivo feminino ou masculino. O sexismo abrangue todos os ámbitos da vida e das relacións humanas; a linguaxe é un factor importante na súa superación.

Teito de cristal: Barreira invisible resultante dunha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas polo colectivo masculino, que lles impide ás mulleres accederen a postos destacados socialmente.

Tempo propio: Tempo dedicado a un/unha mesmo/a.

Tempo libre ou de ocio: É aquel que ocupamos as persoas nunha actividade pracenteira e libremente elixida, e que está fóra do traballo habitual.

Tempo de producción: É o tempo que se dedica a tarefas remuneradas, o tempo do emprego; lévase a cabo no ámbito público, ten horario, salario, condicións laborais, etc. Tradicionalmente está ligado aos homes.

Tempo de reprodución: É o tempo que se dedica ao coidado persoal, ao doméstico e ao coidado de familiares, ao sono, á alimentación, etc. Desenvólvese no ámbito privado e non ten remuneración económica. Tradicionalmente está ligado ás mulleres.

Transversalidade: Incorporación do principio de igualdade de oportunidades a todo tipo de proxectos públicos ou privados nos diferentes ámbitos: educativo, económico, cultural, político, social...

Sexo/Xénero: O concepto xénero fai referencia ás diferenzas sociais, por oposición ás biolóxicas entre homes e mulleres (sexo). Estas diferenzas foron aprendidas, mudan co tempo e presentan grandes variacións tanto entre diversas culturas como dentro dunha mesma cultura.

Uso non sexista da linguaxe: Consiste na utilización de expresións lingüísticamente correctas substitutivas doutras, correctas ou non, que invisibilizan o feminino ou o sitúan nun plano secundario con respecto ao masculino.

Visibilizar/visualizar: Facer visibles as mulleres e as súas contribucións á cultura e á ciencia no ámbito educativo.

Conceptos estes reflexados no VI Plan Galego para a igualdade entre mulleres e homes. Estratexia 2013 -2015 da Xunta de Galicia, así coma en Módulos transversais de igualdade de oportunidades de distintos sindicatos CIG, UXT e CC.OO.

8. BIBLIOGRAFÍA.

ANDER - EGG, E. Y AGUILAR .IBAÑEZ, M.J. (1998) Cómo elaborar un proyecto. Guía para diseñar proyectos sociales y culturales. Lumen Humanitas. Buenos Aires.

ANDER - EGG, E. Y AGUILAR .IBAÑEZ, M.J. (2001) Diagnóstico Social. Conceptos y metodología. Lumen. Buenos Aires.

ANDER-EGG, E. (2008). Metodoloxía e práctica da animación sociocultural – 22ªed. Buenos Aires, Lumen.

CAMACHO, H.; CÁMARA, L. CASCANTE, R.; SAINZ, H. (2001) El enfoque del marco lógico: 10 casos prácticos. Cideal - ADC, Madrid.

CRUZ ROJA ESPAÑOLA (2000). Manual de Planificación de proyectos sociales. Madrid.

FORTIN, M. F (1999). Processo de Investigação: Da concepção à realidade. Loures, Lusociencia.

LATORRE,A.; del RINCÓN,D.; ARNAL, J (1996) – Bases metodológicas de la investigación educativa. Barcelona: Hurtado Ediciones, p. 241-272.

LOPES, Marcelino de Sousa (2008). Animação Sociocultural em Portugal, 2º Edição, Intervenção – Associação para a Promoção e Divulgação Cultural.

LOPES, Marcelino de Sousa. LIMA, José Dantas (2011) “As fronteiras da Animação Sociocultural” (Coordenadores). Intervenção – Associação para a Promoção e Divulgação Cultural.

LOPES, Marcelino de Sousa. GASPARG, Catia Soraia, LIMA, José Dantas. (2012) “Animação sociocultural. Intervenção e Educação Comunitaria: Democracia, Cidadania e Participação (Coordenadores). Intervenção – Associação para a Promoção e Divulgação Cultural.

MARCHIONI, M. (2007) Comunidad, participación y desarrollo. Edit. Popular Madrid.

PÉREZ SERRANO, G. (2002) Elaboración de proyectos sociales. Narcea. Madrid.

ÚCAR, Xavier (1997) La evaluación de la animación sociocultural. In TRILLA, J.- Animación sociocultural: teorías, programas y ámbitos. Barcelona: Editorial Ariel, p. 193-208.

ULRICH, Shiefer, BAL-DÖBEL, Lucinia, BATISTA, António, DÖBEL, Reinal, NOGUEIRA, Joao, TEIXEIRA, Paulo (2006) Manual de Planeamento e Avaliação de Projectos. Principia. Cascais.

ARTIGOS:

Guía de diseño de proxectos sociais comunitarios baixo o enfoque do marco lóxico (Conceptos esenciais e aplicacións) Caracas, marzo de 2010

Módulos transversais de igualdade de oportunidades, dos sindicatos CIG, UXT e CC.OO.

VENTOSA, Victor “Criterios de validación e indicadores para a animación sociocultural”.

NORMATIVA REGULADORA:

Constitución Española (B.O.E. 29/12/1978)

DECRETO 182/2004, do 22 de xullo, polo que se regulan os centros de información ás mulleres e se establecen os requisitos para o seu recoñecemento e funcionamento. Xunta de Galicia.

Estatuto de Autonomía para Galicia. Lei orgánica 1/1981, do 6 de abril (B.O.E. 28/04/1981)

Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes (B.O.E. 23/03/2007).

Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero (B.O.E. 29/12/2004).

Lei 27/2003, de 31 de xullo, reguladora da Orde de Protección das vítimas de violencia doméstica (B.O.E. 1/08/2003).

Lei 11/2007, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero (07/08/2007).

Lei 39/1999, de 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras (B.O.E. 6/11/1999).

Lei Orgánica 1/2002, de 22 de marzo, de dereito de asociación (B.O.E 26/03/2002).

VI Plan Galego para a igualdade entre mulleres e homes. Estratexia 2013 -2015

III PLAN DE IGUALDE DE OPORTUNIDADES do Concello de Verín. (2008-2011).

WEBGRAFÍA

<http://igualdade.xunta.es/>

www.inmujer.es

<http://www.jjponline.com/marcologico/planning.html>

<http://webs.uvigo.es/pmayobre/>

www.plataformaong.org

8. ANEXOS DOCUMENTAIS

FICHAS AVALIACIÓN PLAN – DÚAS POR CADA ÁREA AVALIADA_

CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE							
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM		
Periodo de seguimento:	ANUAL						
ÁREA: SENSIBILIZACIÓN, CONCIENCIACIÓN, TRANSVERSALIDADE E EMPODERAMENTO.							
Obxectivo ao que responde:	Sensibilización da cidadanía e do persoal do Concello de Verín sobre o concepto de igualdade entre mulleres e homes e sobre a necesidade de traballar na súa consecución.						
ACCIÓNS:	1. Realización dunha campaña pública orientada á sensibilización social en torno á igualdade entre os sexos.		2. Realización de campañas públicas dirixidas á sensibilización da sociedade, centradas en temas especialmente graves e estratéxicos: violencia contra ás mulleres, corresponsabilidade laboral e familiar.				
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ Finalizada		☐ Finalizada				
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN E NÚMERO DE PERSOAS	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude e Cultura MULLERES: 3 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude e Cultura MULLERES: 3 HOMES: 1				
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	
	Toda a poboación	Mulleres: 250	Toda a poboación	Mulleres: 250		Mulleres:	
		Homes: 100		Homes: 100		Homes:	
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO		
	1. Nº de campañas realizadas		1 acción ao ano		1 acción ao ano		
	2. Realización efectiva de campañas temáticas (violencia contra as mulleres, corresponsabilidade laboral e familiar, educación, etc...)		1 acción ao ano		1 acción ao ano		
	3. Dimensión das campañas: colectivos destinatarios.		Toda a poboación		Toda a poboación		
	4. Dimensión das campañas: tipo de medios utilizados.		Medios comunicación, medios humanos do Concello, asociacións, escolas...		Medios comunicación, medios humanos do Concello, asociacións, escolas...		
	5. Efecto das campañas: avaliación do impacto.		Cada ano mais participación e implicación.		Mais participación e implicación.		
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTA	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN			
	Dificultade na coordinación.			Dirección e coordinación mais operativa.			

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: SENSIBILIZACIÓN, CONCIENCIACIÓN, TRANSVERSALIDADE E EMPODERAMENTO.						
Obxectivo ao que responde:	Senbilización e implicación de mediadores e axentes sociais na igualdade.					
ACCIÓN:	1. Continuar fomentando o asociacionismo de mulleres mediante apoios económicos e cesión de uso de locais e infraestruturas.		2. Incidir no movemento asociativo de Verín a través de oferta de asesoramento e formación en igualdade.			
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ Finalizada		☐ Finalizada			
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN E NÚMERO DE PERSOAS	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude e Cultura MULLERES:3 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude e Cultura MULLERES:3 HOMES: 1			
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
	Directivas e mulleres de distintas asociacións	Mulleres: 200	Directivas e mulleres de distintas asociacións	Mulleres: 200		Mulleres:
		Homes: 50		Homes: 50		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Contías económicas concedidas a asociacións de mulleres.		Sen cuantificar		7,214,92 € entre dúas asociacións	
	2. Número de demandas e concesións para o uso de locais e infraestruturas municipais por parte das asociacións de mulleres.		10 solicitudes anuais		7 solicitudes para cursos de informática, salón de actos e aulas.	
	3. Número de consultas de asesoramento técnico ás asociacións de mulleres para a realización das súas actividades.		10 consultas anuais		8 consultas de asesoramento técnico no CIM.	
	4. Número de actividades e formación en igualdade coas asociacións.		1 actividade de formación en igualdade con tódalas asociacións do concello de Verín.		Media de 4 actividades de formación en igualdade demandadas cada ano, total: 16	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Non existen suficientes locais e non houbo convocatoria de subvencións ás asociacións.			Reparto equitativo mediante convocatoria.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: EMPREGO.						
Obxectivo ao que responde:	Aumentar a taxa de ocupación e diminuír o desemprego das mulleres.					
ACCIÓNS:	1. Incentivar ao empresario local para a contratación de mulleres.		2. Desenvolver programas de fomento do emprego dirixido á contratación de mulleres en risco de exclusión social.		3. Seguir incentivando as iniciativas de autoemprego das mulleres.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso.		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
	Empresariado e mulleres emprendedoras	Mulleres: 50	Empresariado e mulleres emprendedoras	Mulleres: 20	Empresariado e mulleres emprendedoras	Mulleres: 14
		Homes: 2		Homes: 1		Homes: 2
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de encontros co empresariado local para fomentar a contratación de mulleres.		1 encontro anual		1 encontro nos catro anos do Plan	
	2. Número de medidas de incentivación do empresariado local desenvoltas para a contratación de mulleres.		Impulsar as medidas incentivadas		Dende o Concello non se incentivaron economicamente si dando información doutras administracións.	
	3. Número de entidades privadas e públicas de Verín asesoradas que adoptaran medidas para incorporar a perspectiva de xénero na súa organización.		Informar a tódalas entidades para incorporación da perspectiva de xénero na súa organización.		Administración educativa, sanitaria e entidades sociais foron as únicas en incorporar a perspectiva de xénero na súa organización.	
	4. Número de mulleres incentivadas polas iniciativas de autoemprego empregadas.		10 mulleres por ano.		3 mulleres de media ao ano, en total 12 mulleres.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Falta de orzamento para implentar medidas.			Orzamentar se é posible ou maior número de difusión.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: EMPREGO.						
Obxectivo ao que responde:	Difundir, defender e asesorar sobre os dereitos das traballadoras.					
ACCIÓNS:	1. Informar sobre os dereitos recollidos na lexislación laboral relacionados coa igualdade: acceso ao emprego, retribución, e condicións laborais.		2. Apoiar vítimas de acoso sexual no traballo.		3. Informar sobre os beneficios da afiliación sindical das mulleres.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura e Orientación Laboral. MULLERES: 5 HOMES: 1	
PERSONAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
	Poboación activa	Mulleres: 160	Mulleres vítimas	Mulleres: 17	Mulleres	Mulleres: 3
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de persoas informadas sobre os dereitos recollidos na lexislación laboral relacionados coa igualdade: acceso ao emprego, retribución, e condicións laborais.		Información personal dende o CIM		70 persoas atendidas especificamente sobre temas laborais, así coma 120 derivadas a sindicatos.	
	2. Número de campañas de información sobre os dereitos recollidos na lexislación laboral relacionados coa igualdade.		1 Campaña anual		O Concello de Verín sumouse a campañas doutras administración e sindicais.	
	3. Número de persoas vítimas de acoso sexual asesoradas e apoiadas.				3 mulleres	
	4. Número de mulleres informadas sobre os beneficios da afiliación sindical.		Asistencia de mulleres a charlas informativas.		70 mulleres que participaron en charlas informativa dos sindicatos.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTA DE CORRECCIÓN/AXUSTE	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Desconfianza e descoñecemento por parte do empresariado da normativa en igualdade.			Traballar coas xestorías que levan a administración da pequena e mediana empresa de Verín.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE.						
Obxectivo ao que responde:	Fomentar a incorporación de contidos educativos que favorezan a igualdade entre mulleres e homes.					
ACCÍONS:	1. Fomentar a posta en práctica e adaptación de unidades didácticas coeducativas realizadas noutros contextos.		2. Realizar actividades dirixidas á poboación escolar para a prevención de comportamentos violentos e fomentar o estudo de estratexias para resolver conflitos a través de métodos non violentos.		3. Incluir aspectos relacionados coa igualdade de oportunidades nos contidos dos programas educativos complementarios organizados dende o Concello.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ Sin iniciar ☐ En curso ☐ Finalizada	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 1		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 1	
PERSOAS PARTICIPANTES NA EXECUCIÓN	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
	Comunidade educativa	Mulleres: 500	Comunidade educativa	Mulleres: 500	Comunidade educativa	Mulleres: 500
		Homes: 470		Homes: 470		Homes: 470
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de actividades formativas ou de sensibilización en materia de coeducación organizadas.		1 actividade anual por centro de ensino		1 actividade ao ano (cada ano en distinto centro de ensino)	
	2. Número de actividades dirixidas á poboación escolar para a prevención de comportamentos violentos e fomentar o estudo de estratexias para resolver conflitos a través de métodos non violentos.		1 actividade anual por centro de ensino		1 actividade ao ano (cada ano en distinto centro de ensino)	
	3. Tipos de materiais elaborados, difusión, etc, para favorecer a incorporación da educación en valores de igualdade e fomentar a incorporación do papel das mulleres na Historia.		Elaboración de folletos, blog, etc.		Visibilización a través de exposicións da Xunta de Galicia, web municipal.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Falta de persoal, orzamento e colaboración da comunidade educativa.			Programar con anterioridade cos centros educativos e maior orzamento.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE			
Data de realización:	2008-2011	Persoa responsable:	Concelleira e Dirección CIM
Periodo de seguimento:	ANUAL		
ÁREA: EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE.			

Obxectivo ao que responde:	Informar e asesorar aos centros educativos en materia de coeducación.					
ACCIÓNS:	1. Establecer canles de comunicación entre o Concello e os centros de ensino para avanzar na igualdade na educación.		2. Facer chegar información aos centros escolares do concello sobre as iniciativas referidas a coeducación que se organicen por outras entidades.		3. Intercambiar e difundir as experiencias que se levan a cabo nos diferentes centros de ensino que teñan coma finalidade impulsar a igualdade entre rapazas e raraces.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS PARTICIPANTES NA EXECUCIÓN	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
	Comunida de educativa	Mulleres:	Comunida de educativa	Mulleres:	Comunida de educativa	Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de centros de ensino informados e asesorados en materia de coeducación.		Tódolos centros de ensino.		A metade dos centros de ensino de Verín	
	2. Número de centros de ensino que participaron na difusión e intercambio de experiencias sobre coeducación.		Tódolos centros de ensino.		A metade dos centros de ensino de Verín	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Falta de persoal, orzamento e colaboración da comunidade educativa.			Programar con anterioridade cos centros educativos e maior orzamento.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: SITUACIÓNS DE EXCLUSIÓN SOCIAL.						
Obxectivo ao que responde:	Atención a mulleres adicadas a prostitución.					
ACCIÓNS:	1. Facilitar lugares de encontro e reflexión de mulleres adicadas á prostitución.		2. Asesorar, informar e orientar a aquelas mulleres que desexen abandonar a prostitución.		3. Facilitar e informar sobre o acceso a rede sanitaria a mulleres que exercen a prostitución.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres: Inmigrantes a maioría		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de consultas realizadas por mulleres adicadas a prostitución.				20% das mulleres que pasaron polo CIM	
	2. Número de encontros entre mulleres adicadas á prostitución organizados ou facilitados polo Concello ou entidades sociais.		1 ao ano		Derivación a entidades sociais para traballar a integración.	
	3. Número de actividades organizadas en relación ás mulleres adicadas á prostitución.		1 ao ano		Unha xornada en todo o período	
	4. Tipo de asesoramento, asistencia, procedencia das usuarias, etc.		Información, xestión, acompañamento...		Acceso continuado	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: SITUACIÓNS DE EXCLUSIÓN SOCIAL.						
Obxectivo ao que responde:	Mellorar a atención a mulleres inmigrantes e de minorías étnicas.					
ACCIÓNS:	1. Programar cursos de galego e castelán para favorecer a integración.		2. Organizar xornadas, charlas e conferencias sobre a situación das mulleres inmigrantes e de minorías étnicas para superar estereotipos.		3. Asesorar sobre os dereitos laborais e políticos das inmigrantes e das mulleres das minorías étnicas.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS PARTICIPANTES NA EXECUCIÓN	PERFIL	NÚMERO	PERFI L	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de foros, cursos, xornadas organizados para o encontro ou sensibilización das mulleres inmigrantes e de minorías étnicas.		1 por ano		En colaboración con entidades sociais	
	2. Tipo de asesoramento, asistencia, procedencia das usuarias.		Atención presencial		Atención a mulleres inmigrantes e minorías étnicas en coordinación co Plan Xitano e Oficina Inmigración	
	3. Asistencia a cursos destas mulleres: número, procedencia, etc.				Incremento progresivo destas mulleres a cursos de formación, maioritariamente as inmigrantes fronte as de minoría étnica.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Reticencia polas culturas pero pouco a pouco acadáronse os obxectivos.			Máis formación e becada.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: VIOLENCIA CONTRA AS MULLERES.						
Obxectivo ao que responde:	Favorecer a prevención e potenciar a investigación en materia de violencia contra as mulleres.					
ACCIÓNS:	1. Realizar accións de sensibilización en torno a problemática e prevención da violencia contra as mulleres e das agresións sexuais, informando sobre os recursos dispoñibles e alentando a formulación de denuncias nestes supostos.		2. Realizar actividades de prevención sobre o maltrato e as agresións sexuais a mulleres dirixidas especialmente á poboación escolar.		3. Favorecer a organización de cursos de autodefensa para mulleres.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ Finalizada		☐ Finalizada	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFI L	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres: 15
		Homes:		Homes:		Homes: 0
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de campañas de sensibilización realizadas á poboación en xeral e á poboación escolar en particular.		1 campaña por ano		Dende o CIM fanse campañas anuais. E varios cursos de autodefensa.	
	2. Número de actividades realizadas dirixidas á poboación masculina.		1 actividade por ano		Levaronse a cabo 2 en todo o período do plan	
	3. Número de estudos en relación á violencia contra as mulleres elaborados polo Concello.		1 estudo		Elarouse o protocolo e estase a elaborar outro estudo.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Falta de recursos económicos			Maior implicación política e económica.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: VIOLENCIA CONTRA AS MULLERES.						
Obxectivo ao que responde:	Mellorar os servizos de asistencia a mulleres vítimas de violencia.					
ACCIÓNS:	1. Favorecer a posta en práctica de acordos de coordinación establecidos (protocolo de actuación) entres as distintas instancias que interveñen nos supostos.		2. Favorecer dende o Concello de Verín o acompañamento ás mulleres vítimas de situacións de violencia.		3. Xestionar axudas sociais para as mulleres vítimas de violencia.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres: 10		Mulleres: 90		Mulleres: 90
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Avaliación efectiva dos recursos municipais existentes en relación ao maltrato e ás agresións sexuais.		Avaliación efectiva		Protocolo conxunto e Mesa de Coordinación.	
	2. Número de contactos formais ou programas conxuntos con outras institucións en relación á asistencia a vítimas de violencia.		Contactos continuos e coordinados		Programas coa Guardia civil, Policía, Hospital, entidades sociais...	
	3. Número de foros de intercambio de boas prácticas.		Foro e intercambio permanente		Na Mesa de coordinación en cursos de formación do concello.	
	4. Número de cursos organizados e realizados polo persoal do Concello relacionado coa situación de violencia (policía local, traballadoras/es sociais, educadoras/es, etc)		Participación de tódalas áreas de traballo do concello		10 participantes das áreas mais implicadas	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Falta de tempo e recursos económicos			Seguir traballando e chegando a maiores acordos e mais efectividade na loita contra a violencia de xénero.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:			Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: URBANISMO, TRANSPORTE, VIVENDA E MEDIOAMBIENTE.						
Obxectivo ao que responde:	Axeitar a política urbanística municipal ao principio de igualdade.					
ACCIÓNS:	1. Adaptar as infraestruturas urbanas para evitar as agresións contra mulleres (mellora do alumado público, vías estreitas...)		2. Adaptar os espazos públicos a persoas con mobilidade reducida e ir eliminando progresivamente tódalas barreiras arquitectónicas		3. Convocar reunións periódicas con colectivos sociais para recompilar as percepcións da cidadanía respecto a planificación urbanística.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ Sin iniciar		☐ Sin iniciar		☐ Sin iniciar	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Realización efectiva dunha batería de indicadores de calidade de edificios e barrios dende a perspectiva de xénero: axentes participantes no deseño, mecanismos previstos para a difusión, grado e periodicidade de utilización.				Nula implicación dende urbanismo	
	2. Adaptación efectiva das infraestruturas urbanas: tipo de mellora realizada.					
	3. Realización dun mapa de puntos perigosos e melloras realizadas.					
	4. Número de buzos e suxerencias depositadas.					
	5. Número de homes e mulleres que asisten ás reunións.					
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Atasco de traballo na área de urbanismo			Maior coordinación e colaboración.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: URBANISMO, TRANSPORTE, VIVENDA E MEDIOAMBIENTE.						
Obxectivo ao que responde:	Impulsar unha rede de transporte axeitado ás necesidades de mulleres e homes.					
ACCIÓNS:	1. Axeitar o transporte público a persoas con mobilidade reducida. (Continuidade do Programa Anta).		2. Establecer tarifas reducidas para mulleres con cargas familiares ou en risco de exclusión social.			
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ Sin iniciar			
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2			
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Frecuencia do transporte adaptado, número de usuarios/as por sexo e necesidade.				Maioritariamente mulleres maiores	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:			Persoa responsable:		Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: SAÚDE E SEXUALIDADE.						
Obxectivo ao que responde:	Difundir información relativa á saúde, a sexualidade e a calidade de vida das mulleres.					
ACCÍONS:	1. Informar e divulgar a través das oficinas de información municipais os avances relativos á saúde das mulleresl.		2. Favorecer a información sobre o embarazo, a menopausia, a saúde laborar, o stres da dobre xornada e as enfermidades.		3. Realizar seminarios e obradoiros sobre temas de interese para a saúde e a sexualidade das mulleres en coordinación cos grupos de mulleres e o centro de saúde e hospital.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ Finalizada	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de mulleres que solicitan información sobre sexualidade e saúde.				Coordinación e derivación a Traballadora Social do Hospital de Verín.	
	2. Número de seminarios e obradoiros organizados ou subvencionados polo Concello.				Ningún	
	3. Creación duha oficina de información.				Séguese a informar dende o CIM	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Carencia de recursos económicos para organizar e traballar mais nesta área.			Mais coordinación cos centros sanitarios e acadar apoios económicos nesta área.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: SAÚDE E SEXUALIDADE.						
Obxectivo ao que responde:	Realizar actividades de prevención en materia de saúde das mulleres e apoiar as actividades que se realicen neste sentido dende outros ámbitos.					
ACCIÓNS:	1. Realizar programas de prevención en materia de saúde das mulleres (anorexia, bulimia, embarazos non desexados, etc)		2. Promover a adquisición de hábitos saudables ente as mulleres a través de cursos, obradoiros, etc.			
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	❑Finalizada		❑Finalizada			
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2			
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres:		Mulleres:		Mulleres:
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de programas de prevención en materia de saúde.		1 ao ano		Durante varios anos: Charlas polas distintas aldeas do Concello de Verín.	
	2. Número de cursos, charlas ou obradoiros organizados.		1 ao ano		Varias charlas ao ano para toda a poboación por recoñecidos/as expertos/as para toda a poboación de Verín.	
	3. Tipo de difusión feita para os programas e actividades de prevención.				Apoio a outras campañas institucionais.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Dependencia económica			Continuidade		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: COOPERACIÓN TRANSFRONTERIZA, SOCIAL E AO DESENVOLVEMENTO.						
Obxectivo ao que responde:	Incluír a perspectiva de xénero nas actuacións de cooperación transfronteiriza, social e ao desenvolvemento.					
ACCIÓNS:	1. Incorporar o principio de igualdade dentro dos obxectivos estratéxicos de actuación do Concello de Verín en materia de cooperación.		2. Incorporar na elaboración, execución e avaliación de proxectos e programas aos intereses das mulleres e as súas necesidades.		3. Promover a perspectiva de xénero coma criterio de valoración dos proxectos apoiados plo concello.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ Sin iniciar		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres: 1		Mulleres: 3		Mulleres: 5
		Homes: 1		Homes: 4		Homes: 3
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de proxectos ou programas de cooperación elaborados ou nos que se participe dende o Concello que teñan en conta a perspectiva de xénero.		1 ao ano		1 proxecto en todo o tempo do Plan o REDECIM	
	2. Número de estudos ou investigacións realizadas.		Estudos		1 Estudo de Mestrado	
	3. Inclusión efectiva da perspectiva de xénero como criterio de valoración nos proxectos de cooperación.		Inclusión		En curso	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		
	Difícil a coordinación e traballo transfronteirizo			Mais vontade e esforzos.		

ÁREA DE CULTURA, IGUALDADE, XUVENTUDE E DEPORTE						
Data de realización:	2008-2011		Persoa responsable:		Concelleira e Dirección CIM	
Periodo de seguimento:	ANUAL					
ÁREA: COOPERACIÓN TRANSFRONTERIZA, SOCIAL E AO DESENVOLVEMENTO.						
Obxectivo ao que responde:	Favorecer a sensibilización da cidadanía e os axentes sociais en materia de igualdade entre mulleres e homes e cooperación.					
ACCIÓNS:	1. Sensibilizar a sociedade de Verín sobre a situación que viven as mulleres en países en vías de desenvolvemento.		2. Fomentar a organización de xornadas onde se aborde a igualdade de oportunidades na cooperación social e ao desenvolvemento.		3. Asesorar ás ONGs para a inclusión da igualdade de oportunidades nas súas estruturas, funcionamento e proxectos.	
NIVEL DE EXECUCIÓN no período	☐ En curso		☐ En curso		☐ En curso	
ENTIDADES IMPLICADAS NA EXECUCIÓN	Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2		Área de Igualdade-Centro de Información ás mulleres CIM, Servizos Sociais, Inmigración, Xuventude, Cultura, Deporte e Educación. MULLERES: 5 HOMES: 2	
PERSOAS BENEFICIARIAS	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO	PERFIL	NÚMERO
		Mulleres: 80		Mulleres: 80		Mulleres: 80
		Homes:		Homes:		Homes:
INDICADORES	DENOMINACIÓN		VALOR PREVISTO		VALOR ALCANZADO	
	1. Número de campañas e xornadas organizadas: número de asistentes por sexo.		1 ao ano		1 xornada xunto con Chaves.	
	2. Número de asociacións e ONGs asesoradas en relación á igualdade de oportunidades.		Asociacións da comarca		Contacto permanente con tres asociacións da comarca.	
	3. Número de expertas que participaron en xornadas, seminarios, etc, organizados ou subvencionados polo Concello		Varias expertas ao ano		Unha experta ao ano achegouse a Verín e Comarca.	
	4. Fomento efectivo da relación co movemento asociativo.		Contacto fluído coas asociacións		Contacto fluído e permanente en case tódalas actuacións de igualdade.	
OBSTÁCULOS DETECTADOS E PROPOSTAS	OBSTÁCULO			PROPOSTA DE CORRECCIÓN		

Fichas de recollida de datos memoria final anual CIM.

Identificación da actividade										
Lugar e datas de realización										
Núm. de horas										
Núm. de participantes										
HOMES										
por idade	<18:		18-30:		30-40:		40-50:	1	> 50:	
MULLERES										
por idade	<18:		18-30:		30-40:		40-50:		> 50:	
PÚBLICO OBXECTIVO										
Descrición do contido da actividade										
Valoración da actividade desenvolvida										
da entidade organizadora										
do público asistente										
Custo global da actividade:										

CAMIÑA
SAÍDA

Agasallo dun chaleco a todas as persoas participantes.

X SOLDOS MÁIS BAIXOS
X EXPLOTACIÓN SEXUAL
X VIOLENCIA DE XÉNERO
X DOBLE OU TRIPLE XORNADA

O Sábado 5 de abril,
pola tarde Camiñata polo Concello de Verín.

O Sábado 12 de abril,
pola tarde Camiñata polo Concello de Castrelo do Val.

O Sábado 19 de abril,
pola tarde Camiñata polo Concello de Vilardevós.

Información:
Casa da Xuventude de Verín - CIM.
988 41 47 76 - cimm@verin.net

META
A IGUALDADE
SEGUE CAMIÑANDO...

ORGANIZAN: Verín CIM, Concello de Castrelo do Val PIM, Concello de Vilardevós PIM

FINANCIA: XUNTA DE GALICIA, XUNTA DE GALICIA VICEPRESIDENCIA DA IGUALDADE E DO BENESTAR, SECRETARÍA XERAL DA IGUALDADE

COLABORAN: SERVICIO GALEGO DE IGUALDADE, Xunta de Galicia, Xunta de Galicia

PASEO POR LA IGUALDAD
Verín, Castrelo y Vilardevós.
Los Ayuntamientos de Verín, Castrelo y Vilardevós organizan tres caminatas por la igualdad contra la explotación sexual y la violencia de género. La primera será el día 5 en Verín. Le seguirán el 12 en Castrelo do Val y el 19 en Vilardevós. Todos los participantes recibirán como regalo un chaleco.

ASÚN ADÁ

“ESENCIA DE MULLER”

DO 16 DE XULLO AO
4 DE AGOSTO

CASA DO ESCUDO
VERÍN

XUNTA DE GALICIA
PRESIDENCIA
Secretaría Xeral da Igualdade

EN BREVE

La obra “Sen tren” será representada en Verín

El sábado, a las siete y media de la tarde en la Casa de la Cultura, será representada la obra “Sen tren”, una actividad que está organizada por el Centro municipal de Información a la Mujer. La escenificación, que ganó el tercer premio en el certamen de “Creadores Novos GZcrea 2007”, está escrita e interpretada por Alba Pazos y Alda Lozano, de la compañía “Os Containers”.

El Concello convoca concursos literarios

El Concello de Verín acaba de convocar dos concursos con el fin de fomentar la creatividad literaria de los estudiantes de los centros de enseñanza de la comarca, concretamente el “Certame de relato curto Antonio Fernández Pérez” y el “Certame de poesía Xosé Carlos Caneiro Pérez”. Ambos cuentan con dotaciones económicas de 90 a 30 euros, en función de las modalidades de los premios.

OBRADOIRO DE CORRESPONSABILIDADE PARA HOMES

O proceso de socialización, lavado, costura e pasar o ferro. Reparto de tarefas no fogar e cociña

LUNS 16 DE NOVIEMBRE DE 2009

LUNS 30 DE NOVIEMBRE DE 2009

DE 19.00H A 22.00H

BAR CANTEIRA

Actividade organizada polo Servizo Galego de Igualdade,
dependente da Secretaría Xeral da Igualdade da Xunta de Galicia,
cofinanciada polo Fondo Social Europeo e o Instituto de la Mujer.

**OBRADOIRO
CORRESPONSABILIDADE
Vilardevós, Outubro 2008
SERVIZO GALEGO IGUALDADE**

Recompilación na web.

Panel de boas prácticas do CIM

CIM TRANSFRONTEIRIZO

O CIM de Verín está estratéxicamente situado nun concello limítrofe con Portugal, polo que unha gran parte das mulleres usuarias son de Portugal ou de países vencellados con este por ter sido colonias (Brasil, Cabo Verde...).

As relacións de negocios, amizade e de parella entre un país e outro están a orde do día, as persoas coñecen ben o territorio, os recursos comerciais, as festas, etc, sen embargo entre os servizos municipais ou administrativos existía pouca coordinación.

Dende o CIM de Verín este impulso acadouse, chegando a establecerse protocolos e itinerarios de actuación en casos de violencia de xénero, menores, e/ou cobro de prestacións e axudas.

Na atención e coordinación transfronteiriza tamén se está a traballar na elaboración dun Plan de Igualdade que impulse en conxunto campañas de sensibilización e cooperación en materia de igualdade, apoiándonos no territorio da Eurocidade Chaves-Verín, actuando en coordinación con departamentos nacionais de Portugal, da zona norte, coas Comarcas fronteirizas galegas e coa Administración autonómica Galega.

CIM de Verín

Casa da Xuventude,

Avda. Portugal 11 Bis, 1º. 13

Tlfn: 988414776

Fax: 988412259

cimm@verin.net

Acordo de colaboración Chaves-Verín.

En Verín/Chaves, 8 de novembro de 2011.

Reunidos, dunha parte o Sr. Alcalde D. Juan Manuel Jiménez Morán en representación do Concello de Verín, conxuntamente co Presidente da Cámara de Chaves Dr. João Gonçalves Martins Batista, e para dar fé da sinatura do presente acordo a Directora e Traballadora Social do Centro de Información ás Mulleres-CIM do Concello de Verín Dña. M. Carmen Serrano Fernández.

INTERVEÑEN

En nome e representación das súas respectivas Institucións, recoñecéndose mútua e reciprocamente capacidade para obrigarse mediante o presente Acordo, para o que, previamente

EXPOÑEN

PRIMEIRO: Que o Ilmo. Concello de Verín, dentro do Marco establecido polo Estatuto de Autonomía da Comunidade Autónoma de Galicia, Lei Reguladora de Bases de Réxime Local e Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia, e a Lei Orgánica para a igualdade efectiva de mulleres e homes de España, ten competencias, ben sexa en exclusiva de execución, ou de desenvolvemento formativo sobre as materias obxecto deste acordo,

SEGUNDO: Que a Cámara de Chaves, no cumprimento do actual quadro legal de atribucións e competencias das autarquías locais, consubstanciada na lei nº169/99, de 18 de Setembro, com as alteracións introduzidas pola lei nº5-A/2002, de 11 de Janeiro, a qual establece a intervención dos municipios no ámbito do apoio a actividade de interese municipal, patente no presente acordo.

Tendo as entidades competencias, tanto legais como estatutarias para a sinatura e desenvolvemento do presente Acordo.

Por todo iso, o Excelentísimo Concello de Verín e a Cámara de Chaves, deciden asinar o presente Acordo de colaboración, e por este motivo

ACORDAN:

PRIMEIRO: Establecer o presente Acordo de colaboración entre o Concello de Verín e a Cámara de Chaves, en orde a unha **mellor coordinación dos programas presentes e futuros a desenvolver, tendentes a propiciar a integración social e aplicación da igualdade efectiva das persoas empadroadas en Chaves e Verín (Eurocidade).**

SEGUNDO: Os presentes comprométense a manter entre si un fluído intercambio de información en todos aqueles aspectos que incidan na integración (servizos sociais, dinamización da igualdade, erradicación da violencia de xénero, educación social, etc...).

TERCEIRO: O ámbito do acordo de colaboración estará orientado preferentemente ós seguintes campos de actuación:

3.1 - As partes impulsarán Plans e protocolos de actuación para favorecer a Igualdade e a Integración Social tendentes á supresión de barreiras da comunicación e facilitar o acceso a información necesaria para facilitar o traballo na inserción social dos usuarios/as.

3.2 - Fomentar a colaboración ente o persoal que traballe na dinamización da Igualdade e Servizos Sociais en ambas entidades.

CUARTO: En desenvolvemento do presente Acordo, as partes elaborarán os protocolos singulares necesarios, que serán subscritos segundo a seguinte consideración:

As partes comprométense a xestionar e solicitar conxunta e individualmente segundo os casos, ás diversas Administracións competentes nas materias, así como das entidades privadas, os recursos humanos, económicos e de infraestrutura necesarios para o desenvolvemento dos distintos protocolos e/ou programas obxecto deste Acordo.

En consonancia con isto, as partes asinantes acordan no presente acto, fixar os seguintes obxectivos para seguir traballando neste acordo de colaboración:

- Mellorar a coordinación transfronteiriza dos programas presentes e futuros a desenvolver entre ambas entidades, tendentes a propiciar a igualdade e a integración social das persoas empadroadas en Chaves e Verín. (Eurocidade).
- Establecer canles de comunicación fluídos entre os profesionais de ambas entidades.
- Concretar reunións de traballo e coordinación conxuntas.

QUINTO: Para o seguimento e desenvolvemento do presente Acordo constitúese unha Comisión Mixta, integrada por cinco membros:

- Dous representantes do Concello de Verín (un político e un técnico)
- Dous representantes da Camara de Chaves.
- 1 representante do Gabinete Técnico da Eurocidade Chaves-Verín.

Un deles será elixido o Secretario/a das reunións e/ou comisións que leven a cabo.

Este Acordo surtirá efecto dende a data de asinamento.

En proba de conformidade as partes asinan o presente Acordo en lugar e data sinalados no encabezamento.

Asdo.: D. Juan Manuel Jiménez Morán

Asdo.: Dr. João Gonçalves Martins Batista

Asdo. Dña. M. Carmen Serrano Fernández.

POSTA EN COMÚN DE PROTOCOLOS

Mesa para a mellora da atención ás vítimas de violencia de xénero.

VERÍN

25 de novembro de 2011.

PROTOCOLO DE ACTUACION NO ÁMBITO DA GARDA CIVIL EN MATERIA DE VIOLENCIA DE XENERO

1.- INTRODUCCIÓN.

Neste ámbito resultan fundamentais todas as actuacións tendentes á prevención da violencia coa valoración do risco e o control e seguimento da execución das medidas xudiciais adoptadas para a protección das vítimas da violencia de xénero, así como para garantir a actividade probatoria nos procesos que se sigan.

O art. 31,3 da Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, atribúe a protección das vítimas de violencia de xénero a todas as Forzas e Corpos de Seguridade: Estatais, Autonómicas e Locais.

Na actuación das Forzas e Corpos de Seguridade para a protección das vítimas de violencia de xénero e conforme ao disposto no artigo 31.3 citado, haberá de terse en conta o Protocolo de actuación da Forzas e Corpos de Seguridade e de Coordinación cos Órganos Xudiciais para a protección da violencia doméstica e de xénero. Protocolo aprobado o 10 de xuño de 2004 pola Comisión de Seguimento da Implantación da Orde de Protección das Vítimas de Violencia Doméstica, e actualizado por Acordo de 28 de xuño de 2005 da Comisión Nacional para a Implantación dos Xulgados de Violencia sobre a Muller. O citado Protocolo establece os criterios de actuación a seguir por todas as Forzas e Corpos de Seguridade Estatais, e Locais para a asistencia e protección das vítimas da violencia doméstica e de xénero.

Para garantir o cumprimento eficaz das medidas xudiciais de protección ás vítima de violencia de xénero é necesario tanto a colaboración e coordinación dos recursos humanos e materiais das Forzas e Corpos de Seguridade existentes no territorio, como a coordinación e colaboración policial coa Autoridade Xudicial e cos recursos públicos da Administración Autonómica e Locais que teñen encomendada: a asistencia social integral, a prestación de axudas socio-económicas, a asistencia psicolóxica e laboral, o aloxamento e vivenda etc. Igualmente é necesaria a colaboración e coordinación policial cos Colexios de Avogados

que teñen encomendada a asistencia letrada ás vítimas.

2.- COLABORACIÓN E COORDINACIÓN NA ACTUACIÓN DAS FORZAS E CORPOS DE SEGURIDADE.

A colaboración e corrodinación entre os Corpos e Forzas de Seguridade do Estado e os da Policía Local nos dieferentes aspectos derivados da protección das vítimas (intercambio de información de todas as medidas xudiciais de protección das que se teña coñecemento, así como de toda a información que sexa relevante para garantir a protección da vítima: intervencións policiais, antecedentes policiais e xudiciais, informes/informacións dos servicios sociais, incidencias que incrementen o risco da vítima,etc) axustarase ao disposto no Protocolo de Colaboración e Coordinación entre as Forzas e Corpos de Seguridade do Estado e os Corpos de Policía Local para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero, subscrito polo Ministerio do Interior e a Federación Española de Municipios e Provincias o 13 de marzo de 2006.

Para ese efecto, en devandito protocolo maniféstase que a Xunta Local de Seguridade é o marco competente para establecer as formas e procedementos de colaboración entre as Forzas e Corpos de Seguridade existentes no seu ámbito territorial.

A participación das respectivas Policiás Locais na execución e seguimento das medidas xudiciais de protección terá en conta, entre outros criterios, o respecto ao marco compentencial establecido na Lei Orgánica de Corpos e Forzas de Seguridade.

3.- COMUNICACIÓN ENTRE OS ORGANOS XUDICIAIS E AS FORZAS E CORPOS DE SEGURIDADE.

Primará un sistema áxil de intercambio de información nunha controrna plenamente segura que garanta o confidencialidade da comunicación. Autoridade Xudicial remitirá as comunicacións directamente ás Forzas e Corpos de Seguridade territorial compententes ou, no seo caso, aos puntos de recepción centralizada designados en cada territorio.

Ata que se desenvolva o sistema telemático de intercambio documental (previsto no protocolo elaborado ao efecto), potenciarase a utilización da remisión da documentación mediante o fax, sen prexuízo do seu posterior envío a través dos medios ordinario.

A Unidade policial que reciba a comunicación dará traslado dela, sen dilación á Unidade corresponden das Forzas e Corpos de Seguridade competente (Corpo Nacional de Policía SAM, UPAP--, Garda Civil -EMUME- Policías Locais) Así mesmo, poranse en marcha os mecanismos de coordinación entre as distintas Forzas e Corpos de Seguridade (Corpo Nacional de Policía, Garda Civil e Policías Locais), establecidos na lexislación vixente e no Protocolo de colaboración e coordinación entre as forzas e corpos de seguridade do Estado e as policía locais para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero.

A Unidade policial que reciba da Autoridade Xudicial a comunicación da orde de protección ou da adopción dunha medida de afastamento, así como o seo levantamento e modificación, procederá a súa inclusión, sen dilación, na Base de Datos de Señalamientos Nacionais (BDSN)

3.1.- Comunicaciones dos Órganos Xudiciais ás Forzas e Corpos de Seguridade.

Para non reiterar o xa manifestado sobre esta materia, remítese ao disposto no mesmo apartado no Ámbito Xudicial deste protocolo.

3.2.- Comunicacións das Forzas e Corpos de Seguridade aos Órganos Xudiciais.

Toda denuncia penal en materia de violencia de xénero ou solicitude dunha medida de protección ou de seguridade das vítimas presentada nas dependencias policiais, deberá ser cursada e remitida sen dilación por calquera conducto urxente e seguro que poida establecerse, incluído o telemático, á Autoridade Xudicial competente (Xulgado de Violencia sobre a Muller ou Xulgado de Garda) acompañada do preceptivo ateigado policial, tanto se se tramita pola canle procedimental ordinario ou polo especial establecido para os “xuízos rápidos”, segundo proceda.

Así mesmo informárase á Autoridade Xudicial das medidas policiais adoptadas de xeito cautelar para protexer á vítima, cando exista risco para ela, ata tanto se dite por aquela a correspondente resolución.

A comunicación aos Órganos Xudiciais e ao Ministerio Fiscal das estimacións de risco e a súa evolución, rexerase polo disposto no (Protocolo para a valoración policial do nivel de risco de violencia sobre a muller nos supostos da Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro).

4.- ACTUACIÓN DAS FORZAS E CORPOS DE SEGURIDADE

Para facer efectivo o dereito á información das vítimas, tanto dos aspectos xudiciais e procedimentales, como das prestacións sociais, seguiranse en todo caso as pautas establecidas no Protocolo de Actuación das Forzas e Corpos de Seguridade e de Coordinación cos Órganos Xudiciais para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero o no Protocolo de Actuación e Coordinación de Forzas e Corpos de Seguridade do Estado e Avogados ante a violencia de xénero regulada na Lei Orgánica 1/2004, aprobado pola Comisión Nacional de Coordinación da Policía Xudicial, a proposta dos Ministerios de Xustiza e de Interior, o 3 de xullo de 2007.

4.1.- Actuación na fase de investigación policial.

Desde o mesmo momento en que teñan coñecemento de feitos que puidesen ser constitutivos de infracción penal en materia de violencia de xénero e doméstica, as Forzas e Corpos de Seguridade realizarán as seguintes actuacións:

1º.- Atendendo prioritariamente ao estado da muller e a posible necesidade de asistencia médica, preguntaráse sobre a existencia de lesións. En caso afirmativo, se xa foi asistida nalgún centro sanitario e dispón de parte de lesións, unirase á denuncia. Noutro caso, ofreceráse a posibilidade de ser trasladada a un centro sanitario para recibir atención médica que se emita. Se a vítima non desexa ser trasladada a un centro sanitario, reflectirase por escrito, mediante dilixencia, as lesións aparentes que poidan apreciarse e solicitarase á vítima a realización de fotografías das mesmas para unilas á denuncia.

2º.- Pola súa relevancia para establecer as medidas policiais e xudiciais que deban adoptarse en cada caso, así como a orde de prioridade que deban asinarse ao seguimento das mesmas, realizaranse accións de investigación para determinar a existencia e a intensidade da situación de risco. En evitación de posibles proxuízos persoais, procurarase a máxima discreción en actuacións indagatorias deste tipo efectuadas con posibles denunciante, veciños do mesmo inmoble etc.

3º.- Unha vez valorados os feitos e a situación de risco existente, determinarase a conveniencia de adoptar medidas específicas dirixidas a protexer a vida, a integridade física e os dereitos e intereses lexítimos da vítima e os seus familiares, talles como: dereito a solicitar unha orde de protección, protección persoal que, en función do risco concorrente, pode comprender ata as 24 horas ao día, medidas de autoprotección, servizo de

teleasistencia, teléfono de contacto etc.

4º- Procederase á incautación das armas e/ou instrumentos perigosos que puidesen acharse no domicilio familiar ou en poder do presunto agresor.

5º.- Cando a entidade dos feitos e/ou a situación de risco aconsélleo, procederase á detención e posta a disposición xudicial do presunto agresor.

Calquera outra medida cautelar distinta poderá adoptarse pola Autoridade Xudicial de oficio ou a instancia de parte.

Xa que logo, e conforme ao sinalado, informarase á vítima da posibilidade de solicitar unha Orde de Protección ou outra medida de protección ou seguridade, así como do contido, tramitación e efectos das mesmas. Neste aspecto, informaráselle que a orde de protección pode incorporar medidas cautelares tanto de carácter civil como penal, explicando de forma comprensible que confire á vítima un estatuto integral e protección que comprende, ademais das medidas cautelares citadas, a posibilidade de acceder a medidas de asistencia e protección social. En canto ás medidas civís, informaráselle que a vixencia é de 30 días, se non interpón neste prazo un procedemento de familia ante a xurisdicción civil (Máis información sobre a Orde de Protección no Ámbito Xudicial desde protocolo).

A solicitude da Orde de Protección debe ser cumprimentada pola vítima co auxilio e información de avogado.

Cando se trate dunha muller estranxeira en situación irregular, aplicarase a instrucción 14/2005, de 29 de xullo da Secretaria de Estado de Seguridade sobre actuación en dependencias policiais en relación con mulleres estranxeiras vítimas de violencia doméstica ou de xénero en situación irregular.

Débese pór especial coidado en informarlle de que a súa situación administrativa non incide no seu dereito á asistencia integral que a lei recoñécelle e que ten dereito a regularizar a súa situación por razóns humanitarias, nos termos dispostos nos artigos 45,4.a) e 46,3 do Regulamento da Lei Orgánica 4/2000, de 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social. Nestes casos, se non se le concedese a orde de protección por calquera causa ¿como pode ser que non se acuda o denunciado na comparecencia xudicial-, o avogado interesará, aos efectos oportunos, o informe do

Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de que a solicitante é vítima de violencia de xénero.

Cando a vítima sexa menor de idade, a súa declaración deberá facerse, en todo caso, en presenza do Ministerio Fiscal, tal como regula o rt. 433 da LECRIM, modificado pola L.Ou 8/2006, de 4 de decembro, pola que se modifica a L.Ou. 5/2000, de 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores.

Con antelación ao comezo das declaracións, informarase á vítima do dereito a solicitar a asistencia xurídica especializada, e no seu caso gratuíta, de forma inmediata, ou ben a designar un avogado da súa elección.

Se a vítima non acode xa á dependencia policial acompañada de avogado, o funcionario policial encargado da atención a unha muller vítima de violencia de xénero, comunicará de inmediato á vítima, en canto as primeiras xestións de urxencia permítano, o seu dereito legal a ser asistida por avogado especializado, desde ese mesmo instante, para que poida prestarlle asesoramento xurídico con carácter previo á formulación da denuncia e á solicitude da orde de protección.

Así mesmo, informarase á vítima de que, se opta por ser asistida polo avogado de garda especializada, poderá ter dereito a gozar de asistencia xurídica gratuíta no suposto de carecer de recursos para litigar, o que non é necesario acreditar nese momento, sen prexuízo de que se non se lle recoñece con posterioridade o dereito á asistencia xurídica gratuíta deberá abonar os honorarios devengados pola súa intervención. Tamén se informará á vítima que ese mesmo avogado poderalle asistir en todos os procesos e procedementos que traian causa da violencia de xénero.

Xa que logo, aínda que a designación de avogado realízase inmediatamente e non é necesario tramitar con carácter previo a solicitude do beneficio da xustiza gratuíta, se este dereito non se solicita ou, finalmente, é denegado, a vítima deberá abonar os honorarios devengados pola intervención do avogado.

Para que se recoñeza o dereito á asistencia xurídica gratuíta debe acreditarse que os ingresos económicos, computados anualmente e por unidade familiar, non superan o dobre do Indicador Público de Renda de Efectos Múltiples (IPREM) Con carácter excepcional, pode recoñecerse o dereito ás persoas cuxos ingresos non excedan do cuádruplo do IPREM,

en atención ás súas circunstancias familiares, obrigacións económicas e custo do proceso.

Se a vítima exercita o seu dereito á asistencia letrada, facilitaráselle os medios para avisar ao avogado da súa elección ou, no seu caso, o funcionario policial comunicará a necesidade desa asistencia letrada ao Colexio de Avogados da súa demarcación, ou ao teléfono de 24 horas: 900.504.405, indicando expresamente que se trata dunha petición para violencia de xénero (Quenda de Oficio Especializado)

No caso de que o Colexio de Avogados facilite a relación de letrados e letradas de garda o seu teléfono de contacto, avisará directamente ao avogado de garda da quenda especializada que corresponda de acordo con devandita relación.

En caso de non recibir a inmediata asistencia letrada por falta de comunicación do avogado asignado, interpelárase novamente ao Colexio de Avogados. No Libro-Rexistro policial, anótásenlle a chamada ou chamadas e todas as incidencias a que puidese dar lugar: imposibilidade de establecer comunicación, a falta de asistencia letrada, etc.

A toma de declaración, a recepción formal de denuncia e cantas dilixencias esixan a firma da vítimas, ou a súa presenza, participación ou consentimento, entre elas a solicitude de orde de protección, non se efectuarán ata a chegada do avogado á dependencia policial, nos supostos en que a muller aceptase a asistencia letrada.

Sen prexuízo diso, realizaranse as primeiras dilixencias de prevención e de aseguramento do delincuente e adoptaranse as medidas necesarias para preservar a integridade da vítima e dos indicios de comisión do delito, así como a recollida de efectos, instrumentos e probas do delito, para o seu posterior posta a disposición xudicial.

Se a vítima renuncia ao seu dereito á asistencia letrada, farase constar no ategado mediante dilixencia específica e continuarase co resto de actuacións.

Personado o Avogado/a auxiliará e informará á vítima na cumplimentación da solicitude da orde de protección e remitirase ao Xulgado competente xunto co ategado.

4.2.- Actuación na fase de recollida da denuncia e elaboración do atestado.

A continuación, procederase á recollida completa da denuncia e relizaranse as actuacións do ategado policial con arranxo ao Protocolo de Actuación das Forzas e Corpos de Seguridade e de Coordinación cos Órganos xudiciais para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero. No ategado policial recolleranse as dilixencias e contidos

mínimos que se inclúen no Anexo do citado Protocolo.

Dada a situación emocional da vítima, deberase respetar que esta se exprese de xeito espontáneo, sen ser interrompida no relato dos feitos, procurando que a declaración sexa a máis exhaustiva e detallada posible. Preguntaráselle, en primeiro lugar, acerca dos datos que premitan realizar xestións inmediatas tendentes a garantir a súa propia seguridade e a dos seus fillos e á detención do agresor, no seu caso.

Débase ter en conta a este respecto que a información proporcionada pola vítima na súa declaración é imprescindible para que, tanto a policía como a Autoridade Xudicial e o Ministerio Fiscal, poidan valorar o risco obxectivo de novas agresións existente en cada caso e adoptar as medidas de protección correspondentes para ella ou para os seus fillos/as. Así mesmo, é preciso ter en conta que en ocasións se carece doutros medios probatorios distintos á declaración da vítima por haberse producido os feitos sen testemuñas hábiles.

Se existe parte facultativo de lesións achegárase á denuncia.

Cando os servizos sociais, centros de atención á muller, oficinas de atención á vítima ou outras unidades administrativas que asuman as funcións de atención psicolóxica e social realizan entrevistas, exploracións e avalizacións, en relación coa vítima e a contorna social, remitiranse os informes sociais ou psicolóxicos que faliciten a actividade probatoria, que sexan achegados pola vítima ou facilitados por devanditos servizos, deixando constancia expresa da autorización da vítima para ese efecto.

A Unidade Policial disporá o necesrio para evitar a concorrencia no mesmo espazo físico do agresor e a vítima, os seus fillos e restantes membros da familia.

5.- ACTUACIÓN DAS FORZAS E CORPOS DE SEGURIDADE DO ESTADO NA VALORACIÓN DO NIVEL POLICIAL DE RISCO POR VIOLENCIA DE XÉNERO.

A Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero, sinala entre os seus principios reitores o de asegurar a prevención dos feitos que violencia de xénero, a través dos recursos e instrumentos que articulen os distintos Poderes Públicos.

Pola súa banda o Protocolo de Actuación e Coordinación cos Órganos Xudiciais para a

Protección da Violencia Doméstica e de Xénero establece que desde o mesmo momento en que se teña coñecemento dos feitos de violencia, haberán de realizarse as accións de investigación que permitan determinar a intensidade do risco que soporta a vítima e as medidas policiais e xudiciais adecuadas para a súa protección. Ademais prevese que se actualice a estimación dos risco cando se modifiquen as circunstancias inicialmente valoradas.

En cumprimento destas previsións, o Consello de Ministros aprobou o 15 de decembro de 2006 un Catálogo de Medidas Urxentes entre as que se inclúe a elaboración dun protocolo para abordar o problema de valoración e actualización do risco para o seu uso polas Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

Xa que logo, para a valoración inicial do risco como para as sucesivas actualizacións posteriores, as Forzas e Corpos de Seguridade do Estado rexeranse polo Protocolo para a valoración policial do nivel de risco de violencia sobre a muller nos supostos da Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, e a súa comunicación aos Órganos Xudiciais e ao Ministerio Fiscal, elaborado pola Secretaría de Estado de Seguridade, e modificado polas Instrucións 10/2007, de 10 de xullo e 5/2008, de 18 de xullo.

As Forzas e Corpos de Seguridade do Estado para a valoración do risco inicial da violencia de xénero e a súa evolución empregarán as ferramentas e formularios normalizados aprobados ao efecto pola Secretaría de Estado de Seguridade, e dispoñibles no Sistema de Seguimento Integral dos casos de Violencia de Xénero do Ministerio do Interior. A devandito Sistema está previsto que poidan acceder os membros do Ministerio Fiscal que actúen en materia de violencia de xénero, segundo (Convenio de Colaboración entre os Ministerios de Xustiza e do Interior para a Participación no Sistema de Seguimento Integral dos Casos de Violencia de Xénero), asinado o 30 de xullo de 2007.

Conforme ao protocolo sinalado, se a instrución de dilixencias vaise a dilatar no tempo, realizarase unha primeira valoración dos risco axiña que como se tomou declaración á vítima (a efectos de activar medidas policiais de protección) e outra nova valoración, unha vez recompilada toda a información e finalizadas as dilixencias do ateigado.

Os posibles niveis de risco inicial que o Sistema contempla son: (non apreciado, baixo, medio, alto e extremo. Posteriormente realizaranse as seguintes valoracións periódicas

segundo sexa o risco inicial detectado: nivel extremo, cada setenta e dúas horas. Nivel alto cada sete días. Nivel medio, cada trinta días. Nivel baixo cada sesenta días. Tamén se realizan novas valoracións a solicitude da Autoridade Xudicial, do Ministerio Fiscal, e cando se coñezan cambios significativos nas circunstancias e/ou conduta da vítima ou do agresor.

O resultado da valoración farase constar na oportuna dilixencia. Os distintos niveis de risco levan aparelladas diferentes medidas policiais de protección (de acordo co catálogo do Protocolo de valoración), que son de aplicación inmediata e das que se informará a vítima. Cando da avaliación do risco resulten medidas policiais que excedan a capacidade de decisión operativa do evaluador, este disporá a comunicación inmediata e quen teña a capacidade de asignar os medios humanos e materiais necesarios ao efecto.

A comunicación aos Órganos Xudiciais e ao Ministerio Fiscal das estimacións de risco e a súa evolución, rexirase polo disposto no mencionado Protocolo para a valoración policial do nivel de risco de violencia sobre a muller nos supostos da Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, ata tanto se aproba pola Comisión Nacional de Coordinación da Policía Xudicial un Protocolo Xeral de Comunicación na materia.

En caso de discrepancia entre as medidas de protección policial acordadas polo órgano xudicial e as que resulten da valoración do risco policial, aplicaranse sempre as acordadas polo órgano xudicial, e informarse de inmediato á autoridade xudicial da discrepancia existente para que acorde o que proceda.

Cando a aplicación das medidas policiais de protección corresponda a Unidades ou Persoais diferente daquelas ás que pertencen quen efectuaron a valoración, comunicaránselles de inmediato todos os datos necesarios para que poidan levar a cabo esta tarefa.-

Cando se estime, a través dos formularios de valoración e de evolución, que desapareceron ou que remitiron as circunstancias que puñan en risco á vítima (nivel de risco non apreciado), comunicarse por dilixencia á Autoridade Xudicial, informando sobre valores determinantes de tal valoración.

6.- DERIVACIÓN DA VÍTIMA OS DISTINTOS SERVIZOS SOCIAIS.-

Unha vez terminadas as dilixencias, o funcionario policial facilitará o contacto da vítima co

servizo social competente máis próximo ou co servizo de garda de traballadores sociais se fose necesario (en horario de funcionamento a partir das 15,00 horas ata as 08,00 horas do día seguinte para días laborais, e quendas de 24 horas para domingos e festivos)-, chamando ao teléfono 900.504.405.

O axente proporcionaralle os datos relativos á localización, número de teléfono e departamento encargado dos servizos sociais co fin de que eles asesóren e informen pormenorizadamente dos dereitos que a Lei 1/2004, de 28 de decembro, ou outras normas legais, outorgan á muller vítima de violencia de xénero para facer efectivo o seu dereito á prestación da asistencia social integra: dereitos de información, alexamento, dereitos laborais e da Seguridade Social, dereitos das funcionarias públicas, dereitos económicos, así como das axudas de diferente natureza prevista (máis amplamente expostos no apartado correspondente do Ámbito dos Servizos Sociais e da Igualdade deste protocolo); e para que, igualmente, proporcionénlle a información referente ao lugar de prestación de servizos de atención, urxencia, apoio e recuperación integral.

De todo iso quedará constancia documentada mediante dilixencia, cuxo modelo figura no Protocolo de Actuación das Forzas e Corpos de Seguridade e de Coordinación cos Órganos Xudiciais para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero, que unha vez asinada pola vítima, incorporarase ao ategado e da que se entregará sempre unha copia á denunciante.

7.- COLABORACIÓN COA UNIDADE CONTRA A VIOLENCIA SOBRE A MULLER (Subdelegación do goberno)

FUNCIONS DESTA UNIDADE:

O Catálogo de Medidas Urxentes contra a Violencia de Xénero, aprobado polo Consello de Ministros de 15 de decembro de 2006, recolle a creación das Unidades de Violencia sobre a Muller nas Subdelegacións do Goberno.

Pola súa banda, o Plan Nacional de Sensibilización e Prevención da Violencia de Xénero (Eixo k de coordinación,) aprobado no Consello de Ministros de 15/12/06, establece que para que os Delegados do Goberno nas Comunidades Autónomas garantan o seguimento e a coordinación de actuacións en materia de violencia de xénero que se desenvolvan nos

seus respectivos ámbitos territoriais, os Ministerios de Administracións Públicas, do Interior e de Traballo e Asuntos Sociais ditasen una instrucción Conxunta.

Posteriormente, o Real Decreto 1135/2008, de 4 de xullo, polo que se desenvolve a estrutura orgánica básica do Ministerio de Igualdade, establece que dependen funcionalmente do Ministerio de Igualdade as Unidades de Coordinación contra a Violencia sobre a Muller e as Unidades de Violencia sobre a Muller, dependentes orgánicamente da persoa titular da Delegación do Goberno e Subdelegacións do Goberno, respectivamente. A Delegación do Goberno para a Violencia de Xénero impartirá as instrucións sobre os procedementos e procesos de traballo das Unidades de Coordinación e de Violencia sobre a Muller.

Devanditas Unidades, teñen, entre outras funcións, as de apoio á protección integral as vítimas, así como o seguimento da situación na que se atopan as mulleres que son vítimas de violencia de xénero, en especial aquelas cualificadas de maior risco. Este seguimento inclúe, ademais da información relativa ás medidas de protección xudiciais e policiais, o conxunto de medidas administrativas adoptadas para a atención e axuda ás mesmas. A citada instrucción Interministerial, manifesta que estas situacións abordaranse no marco das reunións de coordinación establecidas nos protocolos interadministrativos que poidan establecerse. Polo tanto,

1.- Potenciarase a necesaria colaboración e coordinación das Unidades de Violencia e Unidade de Coordinación coas Forzas e Corpos de Seguridade, a Administración Penal, os Servizos Sociais e de Igualdade, as Oficinas de Atención ás Vítimas de Delitos, os Colexios de Avogados, etc., establecéndose as reunións e as canles permanentes de comunicación adecuados para a eficaz coordinación dos distintos servizos.

2.- Con independencia das reunións sectoriais que se manteñen, de acordo co establecido no punto anterior, no marco das reunións da Comisión de Seguimento aprobada neste protocolo, abordarase, así mesmo, o seguimento e a coordinación de actuacións en materia de violencia de xénero, as situacións nas que se atopan as vítimas en especial as de maior risco e os recursos para a súa atención, así como calquera outro aspecto que posibilite a protección integral recoñecida ás vítimas na Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero.

SINOPSIS DO PROTOCOLO DE ACTUACIÓN DA GARDA CIVIL EN CASOS DE VIOLENCIA DE XENERO

1.- Denuncia de oficio.

2.- Denuncia da persoa física.

A) Momento e recollida da denuncia:

Ofrecemento de asistencia xurídica gratuita (explicar).

- Solicitar avogado/a (turno de oficio especializado en VX)

- Renuncia por dilixencia á asistencia xurídica no momento de presentar a denuncia.

- Recollida da denuncia, narrando cronolóxicamente, coa maior exactitude todos os episodios de violencia tanto física como psicolóxica ou calquera outra, aportando a maior cantidade de detalles sobre os mesmos.

Si a denunciante é extranxeira en situación irregular, aplícaselle a instrucción 14/2005, da Secretaría do Estado; informaselle da LO 4/2000 ART. 45.4 a 46.3.

Información a vítima de VX dos dereitos que teñen recoñecidos na LO 1/2004. (información, asistencia xurídica, dereito laboral, dereito a percepción de axudas sociais...)

Informaselle dos teléfonos dos Servizos Sociais Municipais, e do 016 de Atención as vítimas de malos tratos por VX.

B) Ofrecimento de accións:

- Particípaselle que debe ser atendida no Centro de Saúde e que debe adxuntar aos presentes “parte de lesións”.

Infórmaselle da Orden de Protección e a posibilidade de solicitala.

- Realízase valoración policial de risco (VPR), e o resultado, así como as medidas adoptadas por parte das FFCCSSEE, comunícaselle á denunciante.

Localización e detención da persoa denunciada.

C) Instrucción doutras dilixencias e entrega no Xulgado...(Xuizo Rápido, Procedemento abreviado).

C.1 Non Concede medida xudicial de Protección (Seguemento policial da VPER)

C.2 Concede medida xudicial de Protección.

- Contacto coa Policía Local; según Protocolo de Colaboración e Coordinación entre as

FFCCSSEE e os Corpos de Policía Local para a protección das vítimas de violencia doméstica e de xénero, suscrito polo Ministerio de Interior e a Federación Española de municipios e provincias o 13 de marzo de 2006.

- Seguemento e control da vítima e o agresor, realizando as VPER (evolución de risco), velando polo cumprimento da medida xudicial adoptada según establece as Instrucións de Secretaría de Estado.

D) Grabación en base de VdG (sistema de seguemento Integral das Vítimas de VG).

E) Contacto e colaboración coa Unidade contra a Violencia sobre a Muller da Subdelegación do Goberno. Funcións (Unidade): apoio, seguemento colaboración....

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN DOS CENTROS DE ENSINO SECUNDARIO ANTE CALQUERA TIPO DE VIOLENCIA, ACOSO OU AMEAZA.

1.-PERCEPCIÓN DUN ACTO VIOLENTO.

2.-INTERVENCIÓN INMEDIATA DO PROFESOR/A OU DAS PERSOAS PRESENTES OU COÑECEDORAS DOS FEITOS.

2.1.-Información ao titor/a e á xefatura de estudos.

2.2.-Primeira valoración do acontecido mediante o correspondente “Parte de Incidencias” cuberto polo profesorado.

3.- PARALELAMANTE, SE HAI FERIDOS, TOMARANSE AS SEGUINTES MEDIDAS POR PARTE DO EQUIPO DIRECTIVO

3.1.-Chamar ao “061”.

☐ Acompañamento ou non aos feridos./as

3.2.-Comunicación telefónica ás súas familias para poñelo en coñecemento e que acudan ao hospital ou centro de saúde.

4.- ANÁLISE DO ACONTECIDO DENDE A XEFATURA DE ESTUDOS/TITORIA/ORIENTACION.

4.1.- Entrevistas cos implicados por separado.

4.1.1.- Tomarase declaración ao alumno/a que recibiu as ameazas, acoso ou violencia.

4.1.2.- Tomarase declaración ao alumno/a causante das ameazas, acoso ou violencia.

4.2.-Recollida de información e tomas de declaración a todos os alumnos/as implicados no suceso e aos profesores que tiveran constancia dos feitos.

4.3.- Falarase cos titores dos alumnos implicados para conseguir máis información.

4.3.-Avaliación do acontecido.

4.4.-Entrevista conxunta cos implicados, dependendo do tipo de acto violento.

4.5.-Conclusións sobre os feitos acontecidos.

5.- VALORACIÓN DO CONFLITO E IMPOSICIÓN DE MEDIDAS DISCIPLINARIAS

5.1.- Cando calquera membro da comunidade educativa entenda que os feitos poden ser constitutivos de delito ou falta, deberá comunicarllo á dirección do centro educativo para a súa remisión á Administración educativa e ao Ministerio Fiscal, sen prexuízo de tomar as medidas cautelares oportunas. *(Art .14 Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa).*

5.2.- Se o conflito é leve aplícase sanción segundo o Regulamento de Réxime Interno

5.2.1.- Chámase aos pais dos implicados indicando as accións feitas dende o centro.

5.2.1.1.- Os pais da vítima serán informados da opción de denunciar ás autoridades.

5.2.1.2- O pai/nai do agresor serán informados das medidas de réxime disciplinario adoptadas dende o centro.

5.3.- Se o conflito é grave iníciase apertura de expediente disciplinario por parte do Director/a do centro.

5.4.- COMUNICACIÓN AOS SERVIZOS SOCIAIS:

5.4.1.- Se os implicados son reincidentes e as súas familias non colaboran.

5.4.2.- Se algún dos implicados/as son usuarios/as dos Servizos Sociais e o centro coñece esta circunstancia.

NOTA

Sería convinte unha comunicación fluída cos Servizos Sociais dende principio de curso para que o centro coñeza as características dalgúns alumnos matriculados no centro así como as necesidades educativas ou sociais que presentan. Deste xeito poderanse tomar as adaptacións ou medidas oportunas.

ITINERARIO SERVIZOS SOCIAIS-

CIM Centro de Información ás Mulleres

Os Servizos Sociais de comunitarios básicos son os que se atopan máis preto dos/das cidadáns/cidadás, do seu ambiente familiar e social, e están ubicados en todos os municipios, Lei13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia. E o Centro de Información ás Mulleres-CIM é un servizo específico que se atopa tamén na porta de entrada dos cidadáns/cidadás no Concello de Verín, con ámbito de atención Comarcal, regulado polo Decreto 182/2004, do 22 de julio.

Profesionais destes servizos: Psicóloga comunitaria, Traballadoras/es Sociais, Asesoras Xurídica, Educadoras/es familiares e Técnicas en Integración Social.

Desenvolven unha actuación globalizadora e polivalente sobre toda a poboación dun ámbito determinado, buscando favorecer o benestar social de todos/as os/as cidadáns/cidadás que alí residen, e das mulleres en particular. Son a porta de acceso ao sistema e orientan e derivan ás persoas atendidas, segundo o seu dispositivo social, a outros

servizos especializados.

Son os/as profesionais destes servizos os/as que actuarán en moitos casos no inicio dunha actuación de intervención con vítimas de violencia de xénero, polo que a fase de acollida e recepción da vítima ten tanta importancia para os/as axentes sociais.

Os/as profesionais dos servizos sociais da Mancomunidade de Verín e do Concello de Verín así coma do CIM son os/as encargados/as de proporcionarlle á muller información precisa e clara sobre os seus dereitos, e sobre todos os recursos cos que conta, e os trámites e documentación necesarios en cada caso.

Ante a violencia de xénero correspóndenlles as seguintes funcións:

- ☐ Informar, valorar e orientar a toda a poboación, facilitando o seu acceso aos recursos sociais.
- ☐ Realizar o estudo, avaliación e diagnose das demandas recibidas, así como a súa derivación cara servizos especializados cando a situación así o requira
- ☐ Desenvolver programas de intervención orientados a proporcionar recursos e medios que faciliten a integración social das persoas, familias e grupos afectados, atendendo prioritariamente á prevención da súa marxinação.
- ☐ Desenvolver programas de prevención orientados á poboación en xeral para educar, concienciar e sensibilizar en relación á violencia de xénero.
- ☐ Facilitar o acceso, permanencia e utilización dos recursos normalizados
- ☐ Elaborar e divulgar campañas de sensibilización e concienciación social.
- ☐ Fomentar o asociacionismo e a participación cidadá prestando o oportuno apoio e asesoramento técnico.
- ☐ Xestionar as prestacións económicas e sociais establecidas, realizando o seguemento e avaliación da súa aplicación
- ☐ Dende o CIM daráselle un tratamento mais especializado se a situación o require e os servizos sociais non teñen capacidade, atención psicolóxica e asesoría xurídica.

SOSPEITA DE MALOS TRATOS

Comézase cunha investigación para confirmar ditas sospeitas. Poderemos obter

datos grazas á coordinación cos centros educativos, centros de saúde e/ou hospital, corpos e forzas de seguridade, xulgado e grazas tamén as testemuñas da presunta vítima (familiares, amigas/os, veciñas/os...).

Se os datos obtidos nestas actuacións de “investigación” non confirman os malos tratos faráse un seguemento do caso.

Se os datos obtidos confirman a sospeita de existencia de malos tratos terase unha entrevista en profundidade coa muller vítima na que se lle informará dende os Servizos Sociais e/ou o CIM dos seus dereitos e dos recursos cos que conta.

ITINERARIO DE ACTUACIÓN 1	
Equipos Servizos Sociais – Equipo CIM	
Sospeita de malos tratos	
Investigación	
Valoración dos resultados polos equipos	
Non hai malos tratos: seguemento	Hai malos tratos: Itineraios 2 e 3

ACTUACIÓN CANDO OS MALOS TRATOS ESTÁN CONFIRMADOS

Fase de acollida, información, orientación e asesoramento. Valoración do risco. Ofrecemento da posibilidade de denunciar:

A MULLER QUE QUERE DENUNCIAR:

En primeiro lugar, se a muller presenta lesións derivarase aos Centros de Saúde e/ou Hospital de Verín, para a revisión destas e a emisión do correspondente parte de lesións. Se é necesario recolleráselle a denuncia no propio Centro de Saúde ou Hospital, solicitando a presenza dos Corpos e Forzas de Seguridade (Garda Civil, Policía Local), e/ou remitindo por fax ao xulgado o parte.

Unha vez rematadas as actuacións no Centro de Saúde e ou Hospital, se a denuncia non se recolleu no mesmo, informarase á vítima para que poña a denuncia nas dependencias da Garda Civil ou no propio Xulgado.

Solicitaráse a presenza policial para a protección da vítima ante unha posible agresión e

para o seu acompañamento ao domicilio si existen indicios de que a súa vida corra perigo.

Se a muller planea saír do seu domicilio lembraráselle que reúna a seguinte documentación:

- ☐ DNI
- ☐ Permiso de residencia (muller inmigrante)
- ☐ Copia da compra ou alugueiro da vivenda familiar
- ☐ Tarxetas sanitarias, dela e dos/das fillos/as ou dependentes ao seu cargo
- ☐ Tarxetas de crédito
- ☐ Libro de familia
- ☐ Contrato de traballo.
- ☐ Permiso de traballo (muller inmigrante)
- ☐ Partes médicos de posibles lesións anteriores

Se a vítima necesita un lugar de aloxamento de urxencia, tramitaráselle a entrada nunha casa de acollida

Se valoramos a necesidade de acudir a un servizo especializado procederemos á súa derivación.

Tramitaránselle as axudas económicas que sexan necesarias unha vez valorada a situación.

Levarase a cabo un seguemento do caso para ver a súa evolución, en coordinación cos Centros de Saúde, cos Corpos e Forzas de Seguridade (Policía Local/Garda Civil), co Xulgado e/ou cos centros de ensino.

ITINERARIO DE ACTUACIÓN 2				
Equipos Servizos Sociais – Equipo CIM				
Malos tratos confirmados e a muller que quere denunciar:				
Información dos dereitos e recursos dos que dispón a muller.	Planificación da saída da casa cando sexa necesario.	Derivar á muller ao Centro sanitario.	Informe técnico ao xulgado.	Forzas e corpos de seguridade.

A MULLER QUE NON QUERE DENUNCIAR:

Información sobre os seus dereitos e sobre os recursos sociais, económicos, técnicos e xurídicos cos que conta.

Valorarase o risco polos Servizos Sociais e polo CIM.

Risco Alto

Risco medio/baixo

Información á vítima de que a situación de maltrato ten que ser posta en coñecemento da autoridade competente, mediante a remisión dun informe técnico. Pódese retrasar este proceso cando a situación de risco non sexa alta e se prevexan consecuencias negativas para a muller (Código Deontolóxico dos/das Diplomados/as en Traballo Social, artigos: 35, 36, 40)

Se continúa sen querer denunciar farase o seguemento do caso e existirá coordinación entre as institucións e organismos implicados (Centros de Saúde, Hospital, Xulgado, Forzas e Corpos de Seguridade, centros educativos, etc...)

Emitimos informe técnico ao Xulgado ou ao Ministerio Fiscal

Se denuncia se seguirán os trámites xa vistos

ITINERARIO DE ACTUACIÓN 3		
Equipos Servizos Sociais – Equipo CIM		
Malos tratos confirmados e a muller non quere denunciar:		
Información dos dereitos e recursos dos que dispón a muller.	Valoración do risco polos profesionais dos servizos sociais e/ou CIM	
	Consideramos que chega o momento de denunciar independentemente de que a muller queira ou non facelo	Consideramos que podemos continuar un tempo traballando coa muller sen denunciar
	Informe técnico ao xulgado	Seguemento da situación

ACTUACIÓN DOS COLEXIOS DE AVOGADOS: ASISTENCIA LETRADA AS VÍTIMAS DE VIOLENCIA DE XENERO.

A Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero, no seu artigo 20 regula o dereito das mulleres vítimas de violencia de xénero á asistencia xurídica gratuíta. Devandito artigo garante que as mulleres vítimas de violencia de xénero que acrediten insuficiencia de recursos para litigar, nos termos establecidos na Lei 1/1996, de 10 xaneiro, de Asistencia Xurídica Gratuíta, teñen dereito á defensa e representación gratuítas por avogado e procurador en todos os procesos e procedementos administrativos que teñan causa directa ou indirecta na violencia padecida.

Nestes supostos, unha mesma dirección letrada asumirá a defensa da vítima. En todo caso, garantirase a defensa xurídica, gratuíta e especializada de forma inmediata a todas as vítimas de violencia de xénero que o soliciten, sen prexuízo de que se non se lles recoñece con posterioridade o dereito á asistencia xurídica gratuíta, estas deberán abonar ao avogado os honorarios devengados pola súa intervención.

Esta asistencia xurídica terá, xa que logo, como unhas das características máis importantes: garantir a asistencia xurídica a todas as mulleres vítimas de violencia desde o primeiro momento (inmediatez), e garantir unha asistencia especializada e de calidade.

A asistencia de Letrado devén relevante para a tutela xudicial efectiva e para o adecuado exercicio do dereito de defensa, especialmente si se ten en conta que o Xuíz de Instrución en funcións de Garda tamén pode adoptar medidas de natureza civil que afectan ao uso e goce do domicilio, á relación cos fillos e á prestación de alimentos.

Segundo os artigos 27, 28 e 29 do Real Decreto 1455/2005, de 2 de decembro, que aproba o Regulamento de Asistencia Xurídica Gratuíta, a orientación xurídica, defensa e asistencia letrada inmediatas das mulleres vítimas de violencia de xénero asumiranse por unha mesma

dirección letrada desde o momento en que se requira, e abarcará todos os procesos e procedementos administrativos ata a súa finalización, incluída a execución de sentenza.

O Colexio Oficial de Avogados ten establecido un réxime de gardas especializado na defensa de vítimas de violencia de xénero, co número de letrados con que se dotou pola administración competente para iso, en función do volume de litigiosidade, ámbito territorial, situación xeográfica etc.

A garda é permanente de 24 horas. Poderán solicitar a asistencia do letrado de garda de Violencia de Xénero todas as mulleres que o soliciten, tanto españolas como estranxeiras emigrantes, calquera que sexa a súa situación legal en territorio español.

Co fin de garantir o adecuado acceso ao dereito á asistencia xurídica gratuíta -de acordo co disposto nos artigos 18 e 20 a Lei Orgánica de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero-, os letrados facilitarán ás vítimas de violencia de xénero os impresos para solicitar o dereito á asistencia xurídica gratuíta. Así mesmo, informaranlle previamente dos requisitos para a súa obtención e da obrigaón de abonar honorarios e dereitos económicos para o caso de non obter o recoñecemento do dereito.

Así mesmo, para garantir o seu dereito á información, desde o primeiro momento, informárase ás vítimas da posibilidade de solicitar unha Orde de Protección que incorpore medidas cautelares tanto de orde civil como penal e o seu alcance e contido; da posibilidade de acceder ás diferentes medidas de asistencia e protección social establecidas no ordenamento xurídico etc.

No caso de que a muller denunciante sexa vítima de malos tratos físicos, é fundamental que se comprobe a existencia do parte facultativo de lesións e que se achegue á denuncia. No caso de non achegalo, deberase indicar o centro médico e a data de asistencia.

Cando a vítima sexa estranxeira informaráselles sobre a posibilidade de adquirir a

residencia con arranxo á lexislación en vigor.

ACTUACION CORR DINADA DO PERSOAL SANITARIO ANTE UNHA SITUACIÓN DE VIOLENCIA DE XÉNERO

Ante a presenza dunha muller vítima de violencia de xénero ou de que existe sospeita fundada de que pode selo, o persoal sanitario que a atende realizará as seguintes actuacións dende o mesmo momento no que se teña coñecemento de feitos que puidesen ser constitutivos de infracción penal.

1.1 ATENCIÓN SANITARIA

Atenderase en primeiro lugar o estado de saúde da muller, tanto no seu aspecto físico coma psicolóxico, cunha valoracións das lesións que puidese presentar.

A atención á paciente estará **en función ás lesións e síntomas presentados**, derivando a outros dispositivos sanitarios ou a outros profesionais, en función ás necesidades asistenciais da muller.

Se a gravidade das lesións o xustifica, o/a médico/a que atenda á muller solicitará á autoridade xudicial a presenza da **Unidade de Valoración Forense**, coa finalidade de que se poida obter nun **so acto** as **probas médico-legais** necesarias.

Igualmente, deberase indagar sobre a existencia de menores ou persoas dependentes que tamén puideran estar padecendo a violencia, por se houbese que tomar medidas.

Na **entrevista clínica** para tratar de confirmar ou descartar a situación de violencia, débense seguir unha serie de pautas ou actitudes axeitadas á situación das mulleres que foron vítimas de violencia de xénero.

Destácanse as seguintes:

- Ofrecer á vítima unha resposta contundente de comprensión, aceptación, confianza e

apoio, garantizando en todo momento a **confidencialidade** das actuacións. As preguntas deben realizarse de forma clara e directa, escoitando o relato da paciente sen interrupcións e xuízos.

- A paciente **non debe estar acompañada** por ningunha persoa achegada durante a entrevista e a exploración, xa que non é infrecuente que a muller acuda acompañada polo agresor ou algún familiar.

- Informarase permanentemente á muller de tódalas **exploracións diagnósticas ou terapéuticas** que se lle van realizar e que comporten un risco e da finalidade das mesmas, comentando en todo momento o que se lle está facendo e solicitando o consentimento cando sexa preciso.

Hai unha serie de actitudes positivas que axudan cuando a muller nega os malos tratos. Débese informar que existen outros recursos para saír da situación de violencia que padece, derivándoa ós **Servizos Sociais**, que lle informarán amplamente sobre os mesmos.

1.2 NOTIFICACIÓN AO XULGADO

Debe **notificarse ao Xulgado de Instrucción de Verín ou ao Xulgado de Garda e adxuntar o parte de lesiones**. El artículo 262 da Lei de Enxuciamiento Criminal, establece a obriga legal de poñer en coñecemento da Autoridade Xudicial a existencia de lesións ou outros síntomas ante a constatación ou sospeita fundada de malos tratos. Xa que despois, **o profesional sanitario** que no exercizo da súa profesión, teña coñecemento dos feitos que poidan ser constitutivos dun acto de violencia de xénero, ten **a obriga legal de poñelos en coñecemento á autoridade xudicial**.

Se a vítima non desexase presentar denuncia, débese explicar que, aínda que ela non desexe presentar denuncia, é **obligatorio** para o personal sanitario remitir **o informe/parte** ao Xulgado, no caso de sospeita fundada ou de constatación de violencia. É necesario recalcar a importancia para a muller que ten o interpor a denuncia pola súa parte.

Para iso deberá cumprimentar o parte de lesións e remitilo ao Xulgado. O parte de lesións cumprimentarase por **triplicado** (modelo autocopiativo), lerase en voz alta e, logo de repasar coa paciente as lesións, efectuaranse as seguintes actuacións de repartición e remisión das copias:

1º- Entregarase **unha copia á vítima** firmada polo/a médico/a e selada, sempre que non supoña un risco para a súa seguridade, informándolle de que é convinte acompañar o parte de lesións e a denuncia por malos tratos.

2º- **Outra copia remitirase ao Xulgado de Verín o de Garda**, co menor tempo de demora e ata mediante fax, nos casos de urxencia.

3º- **A copia restante** gardarase, xunto coa copia do oficio de remisión, na historia clínica da muller no centro sanitario.

O parte de lesións representa o informe médico. Debe redactarse con letra clara, lexible e sen tachaduras (poden interpretarse coma manipulación) polo personal facultativo responsable da asistencia. Para evitar eses problemas, é recomendable a **escritura informatizada** do parte de lesións (IANUS/parte informatizado).

1.3 ACTUACIÓN DE INFORMACIÓN Á MULLER, SOLICITUDE DUNHA ORDE DE PROTECCIÓN E DERIVACIÓN AOS SERVIZOS SOCIAIS.

Unha vez proporcionada a atención e coidados asistenciais, o persoal sanitario informará á muller que a lei protexe os seus dereitos e a súa integridade, e que ten dereito a solicitar unha **Orde de Protección** que lle garantice unha protección integral.

É aconsellable que a vítima solicite a Orde de Protección na **dependencia policial** máis próxima, ou no propio **Xulgado**, dado que desta maneira adiántase a elaboración do atestado policial e a adopción de medidas de protección.

Por outra parte, os/as profesionais sanitarios/as derivarán á muller aos **recursos sociais** dispoñibles para a atención ás mulleres vítimas de malos tratos directamente ou ben a través

dos profesionais **trabador/a social** do centro sanitario, donde se lle facilitarán os teléfonos do Centro de atención á muller-CIM de Verín e das axudas económicas e dereitos laborais, entre outros, así como de casas de acollida e brindaráselle o ingreso, en caso de ser necesario.

1.4 VALORACIÓN DO RISCO.

Se a vítima acude acompañada polas Forzas e Corpos de Seguridade non será precisa a indentificación do risco. No caso de detectarse unha situación de risco inminente ou grave para a vítima solicitarase a presenza da **autoridade policial**.

No caso no que a vítima fora atendida no Centro de Saúde de Verín e requirira:

1º- **ingreso polas súas lesións**, realizarase o traslado ao hospital, previa comunicación ao médico/a de urxencias hospitalarias de garda informándolle das medidas tomadas, así como da aportación de copia de informe médico/parte de lesións. A remisión dos informes/partes ao xulgado efectuaráase o/a médico/a do centro de saúde, indicando que a vítima é trasladada ao hospital.

2º- **ingreso debido a risco inminente ou grave para a vítima**, o/a médico/a do Centro de Saúde solicitará a presenza da **autoridade policial** chamando aos teléfonos das Forzas e Corpos de Seguridade. A policía adoptará as medidas de protección axeitadas á situación de risco que concurra no suposto concreto, tanto para o seu traslado ao centro hospitalario como ao seu ingreso e posterior alta.

Realizarase o traslado ao hospital, previa comunicación ao médico de urxencias hospitalarias de garda informándolle das medidas tomadas, así como da aportación de copia de informe médico/parte de lesións. A remisión dos informes/partes ao xulgado efectuaráase o médico do centro de saúde, indicando que a vítima é trasladada ao hospital.

2. ACTUACION DO PERSOAL SANITARIO ANTE UNHA AGRESION SEXUAL

O personal sanitario de atención primaria que atenda unha agresión sexual e salvo nos supostos de gravidade e risco vital que obliguen a un tratamento médico inmediato, **remitirá á vítima** o máis rapidamente posible ao **Hospital de Verín**, sen que medien lavados nin cambios de roupa. No caso de felación, é importante, na medida do posible, evitar a toma de líquidos ou alimentos antes do recoñecemento da vítima no hospital.

Comunicarase previamente ao médico/a de garda de urxencias do hospital, o traslado da vítima, informándolle do caso.

No hospital é preciso informar á muller de todas as exploracións que se lle van facer e a finalidade das mesmas, comentando en todo momento o que se lle está facendo, e solicitando o **consentimento** cando sexa necesario.

Aínda que a muller manifieste o seu desexo de non presentar denuncia nese momento, débense comunicar os feitos ao Xulgado de Garda de Verín, a fin de que se poida incoar o procedemento xudicial co que se dispoña de medidas de investigación e aseguramento necesarias, por se a propia muller nun futuro quixera exercer a acción penal. Xa que logo, no Hospital, o personal sanitario que atenda á muller, **chamará ao Xulgado de Garda**, para poñer en coñecemento da autoridade xudicial a agresión, indicando a actuación a seguir, dende o punto de vista legal, e solicitar a **presenza do médico-forense**.

Avisarase ao xinecólogo/a de garda para que acuda para a valoración xinecolóxica.

Se é necesaria a presenza do médico-forense esperarase á chegada do mesmo, que xunto ao especialista correspondente (xinecólogo/a), realizaranse as actuacións pertinentes que a cada un/unha lle corresponden (asistenciais e de investigación do delito) e a protección das probas para a Policía Xudicial. É recomendable que a **evaluación xinecolóxica e a do**

médico forense se realicen nun so acto procurando que non se precisen novos recoñecementos. A coordinación entre ambos profesionais é fundamental para unha atención integral e correcta á vítima.

Cuando non sexa posible a asistencia do médico-forense, **a Autoridade Xudicial pode delegar no xinecólogo/a a obtención das probas periciais**. A rotulación das mostras farase co nome da paciente, data e sinatura do médico/a. As distintas mostras introduciránse nun **sobre** co nome da paciente dirixido ao Médico-Forense do Xulgado de Garda. Nese caso, deberá constar no parte de lesións o informe do IANUS, o nome da persoa **á que se entregan as mostras** clínicas ou doutro tipo para o Xulgado.

Todas as actuacións e incidencias relacionadas coa atención deberán quedar recollidas na historia clínica (IANUS), xa que poderían servir nun futuro como proba.

ANEXO

TELÉFONO DA MULLER, Xunta de Galicia : 900 400 273

TELÉFONO CONTRA A VIOLENCIA: 016

EMERXENCIAS: 112

GUARDIA CIVIL VERÍN: 988410005

XULGADOS DE VERÍN: 988410029-988410387

HOSPITAL DE VERÍN: 988413636

CENTRO SAÚDE VERÍN: 988413460

SERVIZOS SOCIAIS MANCOMUNIDADE VERÍN:

988412048-988414600

UNIDADE CONTRA A VIOLENCIA SOBRE A MULLER,

Subdelegación de Ourense: 988759173

SERVIZOS SOCIAIS DE VERÍN

CENTRO DE INFORMACIÓN ÁS MULLERES- CIM,

Concello de Verín:

TELEFONO 988 41 47 76 FAX 988 41 22 59

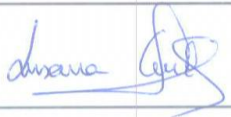
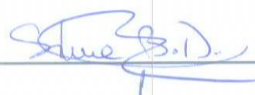
Casa da Xuventude. Avda de Portugal 11 bis .32600 Verín

cimm@verin.net

SINATURAS DO COMPROMISO DE COORDINACIÓN CONXUNTA

Asdo		Cargo	COLEGATO AVOGADOS
Asdo		Cargo	JEFE POLICIA LOCAL
Asdo		Cargo	XEFE NEGOCIANDO SERVIZO PCIM CONXUNTA

SINATURAS DO COMPROMISO DE COORDINACIÓN CONXUNTA

Asdo 	Cargo <u>O ALCALDE DE VERÍN</u>
Asdo 	Cargo <u>CONCELLEIRA IGUALDADE</u>
Asdo 	Cargo <u>UNIDADE VIOLENCIA, SUBSECCIÓN</u>
Asdo 	Cargo <u>XETA ESTUDOS IES GARCÍA BARÓN</u>
Asdo 	Cargo <u>DIRECTORA IES CASTRO DE SPORRE</u>
Asdo 	Cargo <u>DIRECTOR ENFERMERÍA HOSPITAL UTRIAL</u>
Asdo 	Cargo <u>JEFE SERVICIO UTRIAL</u>
Asdo 	Cargo <u>GUARDIA CIVIL VERÍN</u>
Asdo 	Cargo <u>GUARDIA CIVIL UTRIAL</u>
Asdo 	Cargo <u>GUARDIA CIVIL ENTUNE P.J.</u>
Asdo 	Cargo <u>TRABAJADORA SOCIAL C.S. UTRIAL</u>
Asdo 	Cargo <u>MÉDICO FORENSE INELCA</u>